

RODOP

Kuruluş: 2007

Rüzgârı

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN
AYLIK YÖRESEL ARAŞTIRMALAR POPÜLER
TARİH KÜLTÜR SANAT DERGİSİ

2024

NİSAN
182

Fiyatı: 2,5 €

Batı Trakya Köyler Ansiklopedisi'nde

YASSIÖREN

RODOP
Rüzgârı

www.rodopruzgari.com
www.burasibatitrakya.com

rodopruzgari

@Rodopruzgar

EZAN TAŞLARI

Körsallı - Kösehallı - Kossos köyü ezan taşı
İskeçe / Yunanistan

Foto: 19.08.2019

2024/182. İÇİNDEKİLER

4	Musaköy'de iftar geleneği yaşatıldı	Mazhar Osman
Başyazı	12	28
Dünden bugüne ne değişti?	Dokunu - Yorum	Evliya'nın yolunda Yunanistan
Kimliksizleştirme	BALIK OLMAK (MI)!	Osman Şah Camii
İbrahim Baltalı	Selahattin Kesit	Tırhala
5	14	30
Portreler	Yeni çıkan kitaplar	Batı Trakya HALK KÜLTÜRÜ
Batı Trakya'nın çınarı: Hüseyin Emin	Cavit Çağlar'ın hayatı kitap oldu	Hamide hikayesi
7	17	Sadettin Şakir Hüseyin
Açıklama	Bir hikaye	31
YUNANİSTAN, AVRUPA İNSAN	"SENİ ÖZLÜYORUM"	Konuk yazarlardan...
HAKLARI MAHKEMESİ'NİN İSKEÇE	Nermin Sütçü	Osmanlılar Balkanlar'da İslamlaşmayı
TÜRK BİRLİĞİ KARARINI 16 YILDIR	18	Zorladı mı?
UYGULAMIYOR	Batı Trakya	Emin Erman
8	Köyler Ansiklopedisi	33
Haber	Yassiören - Oreon	Batı Trakya Türklerinde ilkler
AB Komisyonundan "Avrupa Diplo-	22	Batı Trakya'nın ilk Türk avukatı
ması"	Arada bir...	Milletvekili HASAN İMAMOĞLU
çalışması	ADALET	
9	Asım Çavuşoğlu	
Görüşler - Düşünceler	23	
İki yarım bir bütün eder mi?	Melânâ'dan...	
Dr. Pervin Hayrullah	24	
10	SALTİK-NÂMEDE YUNANİSTAN	
Başyazının devamı.	Semadirek Kalesi'nin fethi.	
11	27	
Geleneklerimiz	Batı Trakyalılar	
Sirkeli'de muhteşem iftar	Orhan Arda	

Kapak:
Yassiören
köyünde
eski bir
ev.

RODOP RÜZGARİ

AYLIK, YÖRESEL ARAŞTIRMALAR, POPÜLER TARİH,
KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ.

N
İ
S
A
N

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN DERGİSİDİR.

NİSAN 2024. SAYI: 182.

FİYATI: 2,5 E

SAHİBİ VE GENEL YAYIN YÖNETMENİ:

İBRAM İBRAİM
(İBRAHİM BALTALI)

ADRES:

H. LİKİON, 69300-SAPES-
GREECE

TEL: +30 25320 41596

СЕР: +30 6946471488

A
Π
P
Ι
Λ
Ι
Ο
Σ

ΡΟΔΟΠ ΡΟΥΖΓΚΙΑΡΙ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Λ. ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2024 ΤΕΥΧΟΣ: 182.

ΤΙΜΗ: 2,5 Ε

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ-ΓΕΝΙΚΟΣ Δ.

ΙΜΠΡΑΜ ΙΜΠΡΑΗΜ

Χ. ΛΥΚΕΙΟΝ 69300 - ΣΑΠΕΣ

ΤΗΛ. +3025320 41596

ΚΙΝ. +306946471488

e-mail:

ibrahimbaltali@hotmail.com

Dergimizde yayınlanan yazılar yazarların kendi görüşleri olup sorumlulukları yazarlarına aittir.

www.rodopruzgari.com
www.burasibatitrakya.com

BAŞYAZI

25. yıl. 391. yazı.

İbrahim *BALTALI*

ibrahimbaltali@hotmail.com

Dünden bugüne ne değişti?

Kimliksizleştirme

Cengiz Aytmatov'un ``Gün Olur Asra Bedel`` adlı kitabında, Avarlar esir aldıkları Türklere zamana yayılan enteresan bir işkence yapmaktaydılar. İşkenceye “deri geçirme işkencesi” diyorlarmış. Önce esirlerin saçları kazınır ve saç diplerini çekerlermiş. Sonra da yeni kesilmiş bir devenin taze derisinin en sert yeri olan boyun kısmını o kafaya geçirirlermiş. Elini kolunu bağladıkları bu köleyi çölün sıcağına atarlarmış. Kafaya geçirdikleri deri o çöl sıcağında iyice kurur ve kafatasına yapışmış. Dört veya beş gün sonunda deri kafatasından ayrılamaz hale gelince beklemeye başlarmış. Saçlar uzamaya başlayınca yukarı doğru bulamaz ve tekrar geri döner kafatasından içeri doğru diken gibi ilerlermiş. Beyne kadar ilerleyen bu saç kılları sonunda hafızayı kaybettirirmiş o insana, işte bu insan tam istedikleri köle pozisyonunu almış olurmuş. Geçmişine dair hiç bir şey hatırlamazmış; ne esaretinin sebebini, ne atasını, ne de anasını. İşte kimliğini yitiren

bu köleler işlerine o kadar yararmış ki bu köleler diğerlerinden kat kat fazla fiyata alıcı bulurmuş.

Kimliğin ne kadar önemli olduğunu gösterdiği için sizlere Cengiz Aytmatov'un bu örneğini yazmaya çalıştık. Zamanımızda toplumların kimliklerini kaybettirmek için bu kadar acımasız yöntemler uygulanmıyor, ama egemen toplumların ve devletlerin hedefleri hep aynı; kimliksizleştirmek ve istedikleri gibi yönetebilmek.

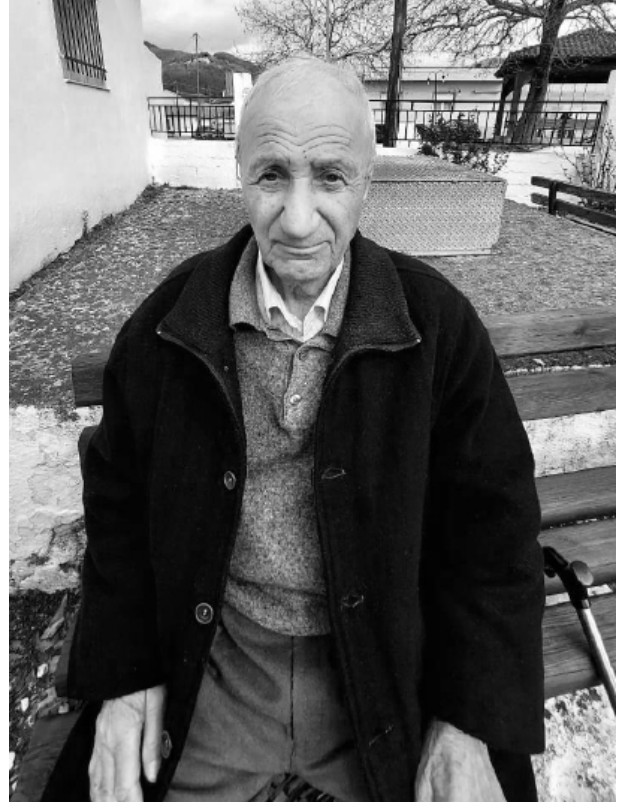
Kimlik, bir toplumun entegrasyondan asimileye giden yolculuğunda değişime uğrayan en önemli kavram. Örflerin, adetlerin, dilin, dinin ve tarihten gelen diğer birlikte yaşama değerlerinin birleştiği ortak noktanın adı da tabii ki kimlikten başka bir kavram olamaz.

Kimliksizleştirme çabaları günümüzde de devam etmektedir. Toplumları parçalamak ve

(Devamı sayfa 10'da)

Batı Trakya'nın çınarı: **Hüseyin** **Emin**

35 yıl öğretmenlik ve 57 yıl da imamlık yaptı. Hüseyin Hoca ne zaman konulara derinlemesine girip çok konuşmaya başlasa, eşi müdahale ediyor, ancak o duymamazlıktan gelip, eşine bakarak "Bereket versin bana bakıyor", diyor.

Hüseyin Emin

Hüseyin Emin, 1935 yılında Yunanistan'daki Rodop ilinin terk edilen Ballica köyünde doğdu. 1947 yılındaki İç Savaş esnasında, askeriye tarafından güvenlik amacıyla Yassıköy'e indirildiler ve orada herkese birer ev verdiler. Evleri dar olduğundan, halaları onları Yassıköy'den alıp Ortacı (Otacı) köyüne götürdü. İlkokulu bu köyde bitirdi. Orada müstakil ev verdiler. Halanın birinin mandaları, diğerinin ise koyunları vardı; biri sağyağ , diğeri ise onlara kuzu veya koyun veriyordu. O dönemde, Ortacı'nın ağaları ve beyleri çoktu.

Hüseyin hoca bir zamanlar ezan okuduğu Semetli Camii kuyusunun yanında.

İbrahim Bey'in 40 bin dönüm arazisi vardı. 53 karakaçan gelip buraya bir gecede yerleşti.

Kardeşiyle birlikte 1950'li yıllarda Mederese'ye kayıt yaptırdı. Hocalar sınıfı atlatmak istediler. Şahin'den bir hoca getirdiler.

1953 yılında İç Savaş bitince tekrar köylerine döndüler. Kendilerine az miktarda yardım edildi. Hüseyin hoca bunu kendi deyimiyile "Ucundan" verdiler, diyor. Ayrıca, Amerikalılar evlerin çatıları için teneke verdiler. Evleri iki kattı, altı hayvan damı üstü de bir saçak iki

oda idi. Ballica'da iken ınara dayalı bir merdiven üzerinde ezan okudular.

1960 yılında köylülerin isteği ile hala yaşıadığı Semetli köyüne göreve çağırıldı. Bu köyde evlendi.

Hüseyin hoca hala caminin anahtarlarını yanında tutmaya devam ediyor.

Hüseyin Hoca ne zaman konulara derinlemesini girip çok konuşmaya başlasa, eği müdahale ediyor, ancak o duymamazlıktan gelip, eğine bakarak "Bereket versin bana bakıyor", diyor. 1969 yılından itibaren köye Türkiye'den dört kontenjan öğretmeni geldi. Hepsiyle çok iyi çalıştı. Türkiye'deki kurslara katıldı. Okulda din derslerini üstlendi. 35 yıl öğretmenlik ve 2017 yılında ayağı kırılınca, 57 yıl görev yaptıktan sonra imamlığı bıraktı. Köyde ne zaman zam istese kimse itiraz etmedi ve "Hüseyin'in hakkı var" dediler.

Bir gün Gümülcine müftüsü İbrahim Şerif'e giderek, "bana ahlaklı, temiz bir çocuk gönder", dedi.

Hüseyin Hoca ne zaman çok konuşsa eği müdahale ediyor, ancak o yine de bildiğini okuyor; eğine bakarak "Bereket versin bana bakıyor", diyor.

Köyde o zaman su değirmenleri vardı. Köprünün yanındaki Aleko'nun değirmeni idi ki fabrika gibi büyüktü. Arabalar ta mezarlığa kadar dizilirdi. Kasaba (Gümülcine) suyu o zaman bu değirmenin yanından alıyordu. Belediye bu değirmeni kapatmak

için Aleko'ya 150 Reşat altın verdi. Yıkık minarenin olduğu yerde Kavak değirmeni vardı. Bir de Todara'nın değirmeni vardı, sellerden bir gün yıkıldı. Arkeologlar geldi. Yıkık minarenin yanındaki köyü ve minarenin yapılışını sordu. Bir şey bulamadılar. Yine bir zamanlar Gümülcine'deki Şehreküstü mahallesine bir hastalık gelmiş ve bu insanlar dağlara kaçmışlar. İşte bundan sonra da o mahallenin adı "Şehreküstü" olarak söylenmeye başlanmıştır. Köyün eski mezarlığındaki taşları zaman içinde tahrip ettiler.

Karısı her ne kadar çok konuşuyorsun dese de o "Bereket versin buna", diyor ve hala caminin anahtarlarını cebinde taşımaya devam ediyor.

Hüseyin Emin hocaya daha nice sağlıklı ve uzun ömürler diliyoruz.

Hüseyin hoca bizleri evine konuk etti.

Görüşme: 21 Şubat 2024 / Semetli.

YUNANİSTAN, AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ'NİN İSKEÇE TÜRK BİRLİĞİ KARARINI 16 YILDIR UYGULAMIYOR

Bugün, İskeçe Türk Birliği'nin verdiği hukuk ve demokrasi mücadelesinde dönüm noktası olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) İskeçe Türk Birliği davasıyla ilgili kararının 16. yıldönümü.

On altı yıl önce bugün 27 Mart 2008 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), İskeçe Türk Birliği davasıyla ilgili kararını açıklamış ve oybirliğiyle İskeçe Türk Birliği'ni haklı bulmuştu. O kararın üzerinden tam 16 yıl geçti. İskeçe Türk Birliği ve AİHM'nde "Bekirusta Dava Grubu" olarak bilinen Türk azınlık dernekleriyle ilgili kararlar, Yunanistan tarafından o günden bu yana 16 yıldır uygulanmıyor.

İsmindeki 'Türk' ibaresinden dolayı derneğimiz hakkında Yunanistan mahkemelerince verilen kapatma kararının ve derneğimizin yasal statüsünün ve tüzel kişiliğinin iptal edilmesinin haksız bulunduğu ve mahkum edildiği AİHM kararının üzerinden tam 16 yıl geçti. İskeçe Türk Birliği ve Batı Trakya Türk Azınlığı olarak, Türk azınlık dernekleriyle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmasını bekliyoruz.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) 16 yıl önce bugün 27 Mart 2008 tarihinde, "Bekirusta Dava Grubu"nda yer alan İskeçe Türk Birliği ve Rodop ili Türk Kadınları Kültür Derneği davalarıyla ilgili kararını açıklamış ve azınlık derneklerini oybirliğiyle haklı bulmuş, Yunanistan'ı da bu kararlar nedeniyle mahkum etmişti.

Ancak, AİHM kararı 2008 yılından bu yana Yunanistan tarafından uygulanmamakta, İskeçe Türk Birliği'nin yasal statüsü iade edilmemektedir. Dolayısıyla Batı Trakya Müslüman Türk Azınlık insanına yapılan ayrımcılık ve hukuksuzluk devam etmektedir.

Batı Trakya Türk Azınlığı olarak, 16 yıldır vatandaşı olduğumuz Yunanistan devletinden uluslararası hukuka saygı göstermesini ve AİHM kararlarını tam ve eksiksiz bir şekilde uygulamasını bekliyoruz.

AİHM kararlarının uygulanması için Avrupa Konseyi'nin, Yunanistan'a yaptığı çağrılarını bir kez daha hatırlatmak isteriz. Bu çerçevede Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Batı Trakya Türk Azınlık dernekleriyle ilgili AİHM kararlarının uygulanması için Yunanistan'ın somut adımlar atması çağrısına karşı, Yunanistan'ın uzmanlardan oluşacak bir komisyon kurma niyetini belirtmiş olmasının son derece yetersiz bir adım olarak görmekteyiz. Bunun zaman kazanmaya yönelik yeni bir adım olmaması umuyoruz. AİHM kararlarının uygulanması için 16 yıl sonra komisyon kurulması yerine, uluslararası hukuktan doğan yükümlülükler yerine getirilerek, AİHM kararlarının tam ve eksiksiz şekilde uygulanması için gereken iradenin ortaya konması gerekmektedir.

AİHM kararlarının uygulanması daha fazla bekletilmemelidir. 16 yıldır uygulanmayan İskeçe Türk Birliği ve Batı Trakya Türk Azınlığını yakından ilgilendiren AİHM kararlarının yarattığı mağduriyet ve güvensizliğin artmaması, bölgemizdeki demokrasi, adalet ve sosyal barış açısından elzemdir. Bu bağlamda son dönemde Yunanistan'daki hukuk devletiyle ilgili uluslararası kurumların eleştirileri de dikkate alınarak AİHM kararlarının uygulanmasının ivedilikle hayata geçirilmesi şarttır.

Vatandaş olduğumuz ülkemiz Yunanistan'dan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi ve diğer insan hakları örgütlerinin çağrılarını dikkate alarak, 16 yıldır uygulanmayan AİHM kararlarını uygulamasını bekliyor ve talep ediyoruz.

İSKEÇE TÜRK BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU

AB Komisyonundan “Avrupa Diploması” çalışması

Avrupa Birliği
Komisyonu,
üye

ülkelerdeki üniversite
öğrencilerine
yönelik tek bir

diploma uygulaması

çalışmalarına başladı. Amaç ise bürokrasiyi azaltıp, herhangi bir engel olmadan diplomaların üye ülkelerde tanıtılması olarak açıklanmaktadır.

Temelde Komisyon, devlet ve özel üniversiteler arasında gönüllülük esasına dayalı bir sınır ötesi işbirliği önermektedir. Böylece mezunların diplomaları her üye devletin sınırlarının ötesinde tanınacak ve bir Avrupa derecesiyle iş piyasasına girebilecekler.

Bu sisteme dahil olacak olan üniversiteler rekabet gücü yüksek; lisans, yüksek lisans ve doktora programları geliştireceklerinden, AB'nin her ülkesinde otomatik olarak tanınacaklar. Burada en önemlisi ise bazı kriterleri yerine getirmiş olmak olarak belirtilmektedir.

Komisyon, iki aşamalı bir geçiş süreci önermektedir.

1- Hazırlık döneminde, Avrupa kriterlerini yerine getiren ortak programlardan mezun öğrencilere diploma ile birlikte Avrupa işareti verilecek.

2- Avrupa diploması, ortak kriterler ile ülkelerin milli yasalarına dayanacak; ya değişik ülkelerin üniversiteleri tarafından verilecek, ya da bu konuda tek bir tüzel kişilik oluşturulacak. Böylece üniversite diplomaları hangi ülkeden alınırsa alınsın otomatik olarak tanınmış olacak.

Komisyonun önerisi devlet, özel, kâr amacı güden veya gütmeyen üniversiteleri kapsamaktadır.

İki yarım bir bütün eder mi?

Oluş aritmetiğinde, iki yarım bir bütün etmez!

Bu, noksanlığın karesi olur!

Prof. Stefano D'Anna "Tanrılar Okulu"

İki yarım bir bütün eder mi? Aynı bütünün eş değer iki parçası olmadığı sürece tabii ki etmez...

Mesela yarım elma ile yarım armut tek bir elma ya da armut eder mi hiç? Yani, Prof. D'Anna'nın "Tanrılar Okulu" isimli kitabında da bahsettiği üzere, iki yarım ancak noksanlığın karesi olabilir. Tabii Profesör belirli bir tema üzerine fikrini belirtiyor. Ama ifade rahatlıkla genele yorumlanabilir.

İlk bakışta ya da duyuşta sanki iki yarımı bir bütünmüş gibi algılayabilir insan, halbuki elma armudun tümle-yeni olabilir mi hiç? Hem şekli hem lezzeti hem de besin değeri açısından farklı iki meyve...

Konuyu biraz soyut boyuta çekersek... Temel insan hakları bir bütündür, azıcık ondan, azıcık bundan, ortaya karışık biraz insan hakkı olmaz. Fakat, Batı Trakya Türkleri söz konusu olduğunda yarımolar neredeyse çeyreğe dönmekte... Atinalı idarecilerimiz her fırsatta Lozan'a atıfla "Batı Trakya'da Türk Azınlık yoktur, azınlık Lozan'a göre Müslümandır" söylemine sarılırken Lozan'ın Türk Azınlığa tanımış olduğu diğer hakları yok saymayı tercih ediyorlar. Mesela Lozan Türk Azınlığının kendi okullarını kurma, yönetme gibi haklarından bahsederken ve de bu doğrultuda Azınlık üyelerinin yıllardır yasal talepleri bulunmasına rağmen, kapılar duvar olmuş, azınlığın sesine kulaklar tıkanmış...

Eğer sadece dini bir azınlıkta Batı Trakya Türkleri, o zaman İstanbul Hristiyanları için herhangi bir talebi olamaz Yunan hükümetlerinin, çünkü İstanbul'daki Hristiyanların Yunan olma ihtimali de söz konusu olmaz, olamaz.

Gelelim tanınmış dini azınlığın tanınmış haklarına... Türk Azınlığının hür iradesiyle seçmiş olduğu müftüleri her fırsatta adli kovuşturmalara ya da hakarete maruz kalıyorsa, Lozan'a saygı duyulmuyor demektir. Lozan'a imza atmış bir memleket kendi attığı imzayı tanımıyor demektir.

Ya da Avrupa sözleşmeleri göz önüne alınırsa, bir toplumun sayısal yeterliliği olmadığı bilinen siyasi temsil açısından barajlara maruz bırakılıyorsa, hani eşitlik? Hani adalet? Yani, yine azıcık ortaya karışık durumu...

Önümüzdeki haziran ayında Avrupa Parlamentosu seçimleri gerçekleştirilecek. Batı Trakya Türkleri de muhtemelen tek siyasi partileri, Dostluk Eşitlik Barış Partisi'yle bu seçime katılacak ve baraja rağmen bir mücadele verecek.

Gel gelelim, Yunanistan'da eşitlik, adalet ve insan hakları sanki noksanlığın karesi, çünkü öyle bir ülke ki kendi vatandaşına seçilememesi için baraj koymakta...

Başyazının devamı

istedikleri hedeflere yöneltebilmek için akla hayale gelmedik yöntemler denenmektedir. Hatta bu çabalara AB gibi ülkeler topluluğu da desteklediği programlarla katılmaktadır. Belirli bir toplumun değerlerine belirli amaçlar için destek verilirken, diğer toplumlara örneğin örgütlenme özgürlüğü dahi tanınmamaktadır. Örneğin Batı Trakya'da "Pomak" "Ermeni" "Çingene" kelimelerini içeren bir dernek kurabilirsiniz, ama, "Türk" sözcüğünü içeren bir örgütlenmeye gidemezsiniz! Sebep ise Batı Trakya'da Türk olmadığı yönündedir!

Kimliksizleştirme yolculuğunda en tehlikeli yöntem ise seçilmiş makamlarda oturan kişileri bazı yöntemlerle bu yola itmektir; veya da seçilmişlerin kendi duygularına kapılarak bu yola başvurmalarıdır. Bu hareketler çoğu sefer farkedilmeden yapılır, bazen de kişilerin siyasi düşünceleri onları bu yola iter. Sinsi bir şekilde ilerleyen bu hareketlerin çoğu hemen farkedilebildiği gibi, bir kısmı da uzun vadeli olduğu için gelecek nesillere yöneliktir.

Ülkemiz Yunanistan'da, ne yazık ki kendi anadilimiz olan Türkçe ile bazı olayları izah etmek gittikçe daha da zorlaşmakta ve yasakçı zihniyet her geçen gün yeni yeni taktikler denemektedir. Öyle ki bir azınlık mensubu çocuk, çok sevdiği bu ülkeyi anadili olan Türkçe kelimelerle sevmeye duruma getirilmiştir. Örneğin geçen 28 Ekim kutlamalarında, azınlık

çocuklarının kendi ülkelerini Türkçe şiirlerle sevmeye hakkına yasak getirilmek istendi. Durum bu kadar vahimdir ve de kimliksizleştirme çabalarına iyi bir örnektir.

Yüce Allah hiç bir kimseyi "azınlık olarak yaşamaya mahkum etmesin!

Yukarıdaki makale 17 yıl önce, 2007 yılında RODOP Rüzgarı dergisinin 5. sayısında yayımlandı.

Yazıdan da anlaşılacağı üzere Batı Trakya Türklerinin 17. önce var olan sorunları bugün de devam ediyor!

Türk kimliğiyle örgütlenme özgürlüğümüz

hala sağlanmadı!

- İskeçe Türk Birliği, AİHM kararlarına rağmen

hala yasaklı!

- Türkçe ve Yunanca anaokul taleplerimiz bir

türlü olumlu karşılanmıyor!

Çağımızda Avarların Türklere yaptıkları işkenceler günümüzde olmasa da, bir milleti kimliksizleştirme, benliğini unutturma çabaları ne yazık ki modern yöntemlerle devam ediyor!

Sirkeli'de muhteşem iftar

Rodop ilinin Sirkeli köyü halkı, 3.04.2024 akşamı muhteşem bir iftar düzenledi.

Başkonsolos Aykut Ünal ve Gümülcine Müftüsü İbrahim Şerif köye gelişlerinde kapıda Kozlukebir Belediye Başkanı Erdem Hüseyin ve çocuklar tarafından çiçeklerle karşılandı. Sirkeli köyünde bir gelenek haline gelen iftara başta Türkiye'nin Gümülcine Başkonsolosu Aykut Ünal ve eşleri, Batı Trakya Türk Azınlığı Danışma Kurulu Başkanı ve Gümülcine Müftüsü İbrahim Şerif, Kozlukebir Belediye Başkanı Erdem Hüseyin ve yardımcıları, Eyalet meclis üyesi Ahmet Osman Pehlivan, Kozlukebir Belediyesi muhalefet liderleri Tarkan Miltaza ve Rıdvan Ahmet, DEB Partisi G. Başkanı Çiğdem Asafoğlu, Gümülcine Türk Gençler Birliği Başkanı Sedat Hasan, Tütün Kooperatifi Başkanı Sinan Ahmet, yanı sıra çok sayıda soydaş katıldı. Başkonsolos Aykut Ünal'ın iftara katılmasının kendileri için apayrı bir onur kaynağı olduğunu belirten Erdem Hüseyin, "burada belediye başkanı

olarak değil, Sirkeli'den bir kişi olarak katılıyorum; çünkü camiye siyaseti karıştırmak istemiyorum." Görüşlerine yer verdi ve katılımcılara teşekkür etti. Gümülcine Müftüsü İbrahim Şerif de kısa konuşmasında davet için Sirkeli köyü halkını tebrik

Başkonsolos Aykut Ünal ve Gümülcine S. Müftüsü İbrahim Şerif çiçeklerle karşılandı.

etti ve teşekkürlerini sundu. Başkonsolos Aykut Ünal da davet için teşekkür etti ve Bayram'ın birinci günü düzenleyecekleri bayramlaşmaya herkesi davet etti.

Musaköy'de iftar geleneği yaşatıldı

Dedeagaç Belediyesine bağlı Komara - Musaköy'de iftar geleneği bu yıl da devam etti.

Güney Meriç Azınlık Eğitim ve Kültür Derneği tarafından 30.03.2024 akşamı düzenlenen iftara; Dernek Başkanı Hüseyin Mahmut, Batı Trakya Türk Azınlığı Danışma Kurulu Başkanı ve Gümülcine Müftüsü İbrahim Şerif ve Müftü Yardımcısı Fehim Ahmet, Türkiye'nin Gümülcine Başkonsolosluğundan Ateşe Yardımcısı Güven Bora, Kozlukebir Belediye Başkanı Erdem Hüseyin, Gümülcine Türk Gençler Birliği Başkanı Sedat Hasan, DEB Partisi Başkan Yardımcısı Metin Hacıosman, Güney Meriç Derneği eski başkanlarından Bekir Mustafaoğlu'nun yanısıra

İftara katılan protokol

din görevlileri ve etraf köylerden soydaşlar katıldı. Hep birlikte yapılan iftardan sonra Gümülcine Müftüsü İbrahim Şerif Dernek Başkanı Hüseyin Mahmut'a teşekkür etti.

BALIK OLMAK (MI)!

Zaman zaman büyüklerimizle sohbet ederken sözün arasına “Batı Trakya’da azınlık, Türkiye’de macır (muhacir, göç etme) olmaktansa, Meriç’te balık ol” tarzında bir cümle kativerirlerdi. Özellikle ikinci dünya savaşından sonra Türkiye’ye göç etmişlerin dillerinden dinlediğimiz cümlelerdi. Aslı vatanlarından göç

ettikleri anavatanda

da sıkıntılardan kurtulamamış bir neslin serzenişleriydi bunlar.

Nehirde balık olmayı örnekleyecek kadar bir düşünceye gelmişlerse, belli başlı sıkıntıları daha iliklerine kadar hissederek yaşadıklarını gösteren bir durum olarak söze

yansımıştır.

Sıkıntılar olabilir ama, “balık olmak ve rahat etmek” hiçte mantıklı ve imrenilecek bir durum olmasa gerek. Zira balık her çeşit ziyafete meze olan bir besin türüdür. Hele hele Meriç Nehri gibi Türkiye ile Yunanistan arasında sınırı teşkil eden bir su yatağında hiç de mantıklı gelmiyor. Hangi kıyıya yaklaşırsan bir kurama veya serpmeye avlayıverir de anlayamazsın.

Hacca gidişlerin meşakkatli olduğu, bizim buralardan giden hacı adayların güzergâh üzerinde olmazsa olmaz iki ziyaret noktası bulunurdu. Biri Konya’da Mevlâna türbesi, diğeri de Urfa’da Hz. İbrahim (a.s.) peygamberden kalma olduğuna inanılan ve süregelen yanık balıklar havzası ki, kimse

balıkları yemiyormuş. Rivayet böyle. Bu balıklar mutlu huzurlu, “ekmek elden su gölden” kabilinden imrenilecek bir hayat yaşıyorlarmış. Bu söylemin kaynağı muhtemelen bu rivayettir. Ne var ki; Bunlara imrenerek Meriç Nehrinde balık olmayı temenni etmek asla kabil-i makbul bir durum olamaz.

Örnekleme yapılan cümlenin bugünkü koşullarda da bir nevi doğruluk payı bulunmaktadır. Azınlık olma zorluğu.

Yunanistan ulusal gazetelerinden TA NEA Gazetesi (bu gazetenin ayrıca Türkçe farklı yazılan bir imlası yoktur sadece tercümesini verelim: TA NEA=YENİ’LER “Yeni Haberler”) 28-Ocak-2024 tarihli ve Pazar günü nüshasında bize göre kısmen ilginç bir habere imza attı. Aslında haber, hayatın akışına uygun bir yayın ama sanki bizi de izah eden bölümler mevcut. Gazete, İstanbul Hristiyan Azınlığı Dini Lideri Bartholomeos tarafından Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşayan dindaş ve soydaşlarına Dini temsilci olarak atanan Elpidoforos ile çok yönlü bir röportaj gerçekleştirdi.

İstanbul Kadıköy doğumlu olan papaz, Selânik Ağion Oros’ta (Selânik Halkidiki Kutsal Dağı) dini eğitimini tamamlar ve papaz olur. Türkiye vatandaşı olan Elpidoforos, Türkiye Cumhuriyeti Başkanı sayın Recep Tayyip ERDOĞAN’ın Amerika Birleşik Devletleri New York Şehri Birleşmiş Milletler binası karşısına yaptırdığı ve açılışına bizzat katıldığı Türk Evi’nin açılış törenine vatandaşı olduğu ülkenin davetlisi olarak katılan Elpidoforos da davetliler arasında yerini aldı ve Başkan Erdoğan ile görüşmesi basında da olduğu gibi yer aldı. Onun bu samimi tavırları Atina kamuoyu tarafından hiç de hoş karşılanmadı ve neredeyse Yunanistan tarafından aforoz edilecekti. Temkinli davranan diplomat ve politikacılar tarafından işin boyutu bu noktaya varılmadı ama, papaz efendi belli çevreler tarafından oldukça uzun süre eleştirilerin merkezi ve okkalı yakıştırmaların öznesi oldu. Daha sonraki süreçte New York’a giden Yunanistan başbakanı

Kiryakos Miçotakis de kendisiyle görüşmesine rağmen malûm çevrelerin aleyhine olan bakış açısını değiştirmeye yetmiyordu.

Bu papaz geçen hafta içinde Atina'ya geldi ve başta Atina Kilisesi ve tüm Yunanistan Kiliseleri Başpiskoposu İeronimos ile de, medyaya yansıyan boyutuyla, oldukça samimi sohbet ortamında görüş alışverişinde bulunarak durum değerlendirmesi yaptılar.

Atina ziyareti sadece bununla sınırlı değil tabi. Bizim ilginç veya bizi de anlatan durum diye dikkatimizi çeken tarifler ise yukarıda bahsettiğim gazeteye yapmış olduğu beyanatları oldu.

Geniş kapsamlı söyleşinin sorularından ve cevaplarından bir tanesi de: Şimdi de şahsınıza yönelik ciddi eleştirilere sebep olan; Türkiye ile aşırı düzeyde dostluk ilişkilerinizin olması. Bunun sebebi de, İstanbul Patriği gözden kaybolunca (y.y. ölünce) makama aday olmanızdır. "Elpidoforos gayri milli unsurlarla ittifak kurmuştur", diyor bazıları. Yoksa gerçekten Türkiye'nin ajanı mısınız?

E! Ajan da değil ! kimsenin ajanı değilim. Kilise insanıyım. Patrikliğin çocuğuyum. İstanbul doğumlu ve oralıyım. Ve zannediyorum ki Yunanistan'da doğmayan ve yaşamayan Yunanlılara art niyetli anlayışın ve düşüncenin hedefi oluyorum. Bu anlayış eskilere dayanan bir düşüncenin ürünü olsa gerek. Daha Osmanlı döneminde Yunanistan Bölgeleri dışında yaşayan Yunanlılara yaklaşımının bugüne uzanan anlayışı. O kadar da Yunanlı değiller. Bunu İstanbul'da da yaşadık uzun yıllar. İki anlayış arasında üzülüyoruz. Türkiye tarafında Yunanistan ajanı ve hafiyesi, Yunanistan tarafında da muhtemelen Türkiye hafiyeleri olarak yaftalanıyoruz Yunanistan'da bazı aşırı uç noktadaki gruplar tarafından, ki bunlar bizi Türkiyecilikle itham ediyorlar. Çoğu defalar Yunanistan bizi üzüyor ama bu karşı tarafta konumlanmamıza sebep teşkil edemez. Asla. Kan, su olmuyor.¹

Elpidoforos'un düşüncesi özetle böyle. Azınlık olmanın zorluğunu dile getiriyor. Bizler de Batı

Trakya Müslüman Türkü olarak kendi açımızdan benzer düşünceleri dillendiriyoruz. En nihayetinde azınlık olmak zor.

Amma ve lâkin azınlık kalmışık diye hayata küsmek yerine, mücadele etmek, hayatı ikame ve idame ettirmek gerekiyor. Gücünün yettiğince hakkını talep noktasında gayret sarf edecek, balık hafızasına bürünüp birilerinin seni hazır beslemesini beklemeyeceksin. Unutma ki o besleyen bir gün seni sofrasına meze de yapar.

Balık hafızayı değil, insan olmanın aklını kullanmak gerekiyor. Var olmanın yolu oradan geçiyor ve benliğini muhafaza ediyorsun.

Abilerin, babaların, dedelerin ... vs. Kimler varsa, Meriç'te balık olmamak için bu uğurda mücadele ettiler ve Batı Trakya tarihine 29 Ocak Direnişi diye bir tarih yazdılar.

O tarih: 29-Ocak-1988 idi.

O tarih, bugün kutlanan o dirençli mücadelenin eseri olarak ortaya çıktı ve devam etmektedir.

Hayat yolu çok nettir:

Ya insan akli ile yaşarsın ve var olmaya devam edersin.

Ya da balık hafızasıyla yaşarsın ve meze olursun.

Seçim, akli ile yaşayanlarındır.

Meze olana lafımız külfettir vesselam.

29-Ocak-2024 Pazartesi / Batı Trakya / Yunanistan

.....

¹<https://www.tanea.gr/2024/01/27/interviews/den-eimai-kataskopos-kanenos-eimai-anthropos-tis-ekklisias-online/>

Cavit Çağlar'ın hayatı kitap oldu

Aslen Yunanistan Gümülcine Kırmahalle doğumlu, Türkiye'nin büyük işadamlarından, siyasetçi ve aynı zamanda hemşerimiz Cavit Çağlar'ın hayatı kitap oldu.

Gazeteci Hulûsi Turgut tarafından kaleme alınan CAVİT ÇAĞLAR Fırtınalı bir yaşam öyküsü adlı kitap Mart 2024 tarihinde ilk baskısını yaptı. Kitap kısa zamanda tükenince geçtiğimiz günlerde 4. baskısını yaptı.

Anı, biyografi şeklindeki kitap Doğan Yayınları arasından okuyucuya sunuldu. Kitap her baskıda 2.000 adet basıldı. Toplam 751 sayfadan oluşan kitabın ISBN numarası ise şöyle: 978-625-6666-10-8.

10 bölümden oluşan kitapta Çağlar'ın hayatı, siyasi ve iş yaşamı anlatılmaktadır. Kitabın arka kapağında ise aşağıdaki sorulara cevap arandığı belirtilmektedir:

* Cavit Çağlar, 1950'de henüz 5 yaşındayken, annesi ve babasıyla birlikte hangi ülkedeki çete savaşlarından kaçıp Anavatan Türkiye'ye sığındı?

1958'de ortaokul öğrencisiyken, dönemin

Başbakanı Adnan Menderes'e yazdığı mektup, ailesinin hayatına neler kazandırdı?

* Çocukluk yıllarında Akhisar'da yaptığı eczane ve benzin istasyonu çıraklığından, 7. Demirel Hükümeti'nde Devlet Bakanlığı'na nasıl yükseldi?

* 1997'de kurduğu, Türkiye'nin 24 saat yayın yapan uluslararası ölçekli ilk haber televizyon kanalı NTV, yayınının birinci ayında nasıl izlenme rekoru kırdı?

*...Ve 2015 yılında bir Rus askerî uçağının Türkiye-Suriye sınırında düşürülmesi üzerine, ülkemizle siyasi, diplomatik ve ekonomik ilişkilerini askıya alan yaklaşık bin yıllık kuzey komşumuz Rusya ile Türkiye'yi nasıl barıştırdı?

Cavit Çağlar, kitabın nasıl oluştuğunu ise giriş kısmında şöyle anlatmaktadır:

“Gazeteci refleksi’ ile ortaya çıkan hayat hikayemde benim de bilmediğim pek çok sahne varmış”

Gazeteci dostum Hulûsi Turgut, 1996 yılında Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev’le ilgili kapsamlı bir yaz dizisi hazırlığı içindeydi. Haydar Bey’in siyasi siyasi yaşamını araştırırken yaparken, önce o dönemin Cumhurbaşkanı, liderimiz Süleyman Demirel’le görüşmüş, daha sonra bu kardeş ülkedeki önemli siyasi operasyonlarda Türkiye’yi temsilen rol almam nedeniyle, benim de bilgilerime başvurmuştu.

Turgut’la, başkent Ankara’nın Gaziosmanpaşa semti, Horasan Sokak’taki çalışma ofisimde bir araya geldik. Aliyev hakkında o güne kadar bilinenleri enine boyuna konuşuk. Kıdemli gazeteci dostum, Aliyev ve Azerbaycan meselesinin kılcal damarlarına kadar girmişti. Görüşmeniz sırasında, o güne gün ışığına çıkmamış bilgileri benden işittikçe, çok heyecanlandı.

Gündemimizdeki konuyu tamamladık. Çayın kahvemizi de içmiştik. Ama Turgut, benim önümdeki ses kayıt cihazını bir tür kapatmıyordu. Bir süre sonra, yeni bir soru yağmuru başladı. Bu defa konu, benim yaşam öykümdü.

Sorularını dinledikçe, doğrusu merakla kapıldım. Bu sorulara kaynak oluşturan bilgileri nereden aldığını sordum. Turgut, yarı şaka yanı ciddi “Biliyorsunuz, haberin kaynağı açıklanmaz” dedi.

Soruların ardı arkası kesilmiyordu. Israr ettim, nihayet bilgi kaynağını öğrendim. Turgut, hayat hikayemden önemli gördüğü sahnelerle ilgili bilgileri, yol arkadaşım Erman Yerdelen’den dinlemiş.

Çok şaşırdım. Ardından, her ikimiz de bir süre sessizliğe büründük. Konuşum Hulûsi Turgut, saatine baktı, kalkmaya hazırlandı, ardından da şunları söyledi:

“Değerli dostum Cavit Bey, hoşgörünüze sığınarak, anılarınıza ambargo koymak istiyorum.”

Ben de kendisine, ister istemez “Yani...” dediğimi hatırlıyorum.

Turgut, devam etti:

“Yani; öğrendiğim kadarıyla, anılarınız, adeta çok değerli ve zengin bir maden ocağı; bir o kadar da renkli... Zaman içinde bu anılardan müthiş bir biyografi çıkar. Onun için, ambargo dileğimi kabul ederseniz, memnun olurum.”

Gazetecilerin ömrü, soru sormakla geçiyor...

Turgut’a “Hayır” diyecek durumda değildim. Çünkü kendisi hem usta bir gazeteci hem de camiamızda saygın bir konumdaydı.

Benden ilk olumlu işareti alınca, gitmekten vazgeçti. Heyecanla tekrar yerine oturdu. Hayat hikâyemle ilgili yeni sorular üretmeye başladı. Ses kayıt cihazı da devredeydi. Sorular peş peşe geldi. Sohbetimiz sırasında merak ettim, “Cevaplarımdan dahi, yeni sorular çıkarıyorsunuz” dedim.

Uzun zamandan beri, Bursa’da, bölgesel bir gazete ve radyo-televizyon kanalının kurucu sahipliğini yapıyor, dostum Turgut’un bu ziyareti sırasında da yine medya sektöründe çalışıyordum, idialı bir başka yatırıma hayata geçirmek için yoğun bir şekilde.

Bu, ülkemizin uluslararası boyuttaki ilk haber televizyon kanalı NTV’yi, izleyicilerle buluşturabilme çabasıydı. Turgut’la görüşürken, Ankara’daki

---

ofisimizin bulunduğu binanın bir katında NTV'nin kuruluşu için adeta tuğladan duvar örüyor gibiydik.

Hulusi Turgut'un bitmek bilmeyen soruları karşısında, şaşkınlığımı gizlemedim. Kendisine, "Allah aşkına, bu soruları nasıl üretiyorsun?" dedim. Turgut'un cevabı hazırıdı: "Gazeteci refleksi..."

Yıllardan beri medya sektörünün içindeydim. Ama bu deyiimi, ilk defa işitiyordum. Biraz açıklamasını istedim. Değerli dostum, anlatmaya başladı:

"Biz gazetecilerin hayatı, soru sormakla geçer. Haberleri, yazı dizilerini, hatta kitapları, o sorulara verilen cevaplarla yazarız. İşte, gazeteci refleksi budur."

Büyük fotoğraf, 28 yılda ortaya çıktı

Geçenlerde şöyle bir parmak hesabı yaptım; bu gazeteci refleksi ile ilk kez tam 28 yıl önce tanıştığımı fark ettim.

Aradan geçen zaman içinde Turgut, fırsat buldukça önüme ses kayıt cihazını yerleştirir, sonu gelmeyen sorularını art arda sıralardı. Bu çalışma, yıllar sonra alana yayıldı; yani doğduğum, büyüdüğüm ve yaşadığım coğrafi konumlara...

Hulûsi Turgut, anılarımın en ince ayrıntısına kadar çeşitli çevrelerden araştırmasını sürdürürken, hayat hikayemin kahramanları, aile bireylerim, akrabalarım, arkadaşlarım ve hemşehrilerimle konuşmayı da ihmal etmedi.

Bu 28 yıllık dönem içinde, önce Ankara, İstanbul ve Bursa'da alan çalışması yapan Turgut, ardından Akhisar'a, daha sonra da taa Gümölcine'ye kadar gitti. O araştırmalar tamamlandıkça, yeni sorular da

geliyordu. Bu soruları içinde, ilk defa öğrendiğim bana sürpriz bilgiler de vardı.

Hulusi Turgut'un çalışmalarında şunu gördüm ki, gazetecilik-yazarlık, bir sabır işiymiş. O sabrın sonunda, 70 küsur yıllık hayat hikayemizin büyük fotoğrafı da ortaya çıktı.

Turgut'un çalışması sırasında, sorularına cevap yetiştirebilmek için, yol arkadaşım ve bu eserin fikir babası Erman Yerdelen ile 12 Mart 2021'de ebedi yolculuğuna hüzünle uğurladığımız, yılların eskitemediği dostum, Ankara'da siyasetin, İstanbul'da ise iş âleminin hafızası olan Taylan Bilgel'den büyük destek aldım. Arkadaşlarımla, mazide birlikte yaşamış olduğumuz olaylar üzerinde hafıza tazelemiştik. Taylan Bilgel'e Allah'tan rahmet dilerken, kadim dostum Erman Yerdelen'e de teşekkürlerimi sunuyorum.

Dostum Hulûsi Turgut tarafından büyük bir zaman ve emek sarf ederek ortaya çıkarılan Cavit Çağlar/ Fertinalı Bir Yaşamöyküsü isimli Kitabımızın, ülkemizin seçkin ve saygın yayınevlerinden Doğa Kitap tarafından yayımlanacağını öğrenince de mutlu oldum.

Çünkü Doğan Kitap, son yarım asırda Türk yazılı ve görsel medyasında devrim yapan ağabeyim Aydın Doğan tarafından kuruldu.

Bu vesileyle kendilerine de şükranlarımı sunuyorum.

Saygılarımla

İstanbul/Ocak 2024

Cavit ÇAĞLAR

“SENİ ÖZLÜYORUM”

Nermin SÜTÇÜ

Akşam, son güneş ışıklarını eteklerine toplamaya uğraşırken, gökyüzü yıldızlarını itinayla yerlerine koyma telaşındaydı. Koyu kurşuni rengini alan bulutların arasında ay, en parlak rengine bürünmüştü sanki o gece. Daldı gitti gözlerim, boş kalan iki yıldızın arasında. Seni hayal ettim.

Şuracıkta yanımda. Sıcaklığını, nefesini hissettim sanki yüzümde, saçlarımda, ellerimde. Dokundun sorgusuz tenime. Sıkıca kapattım gözlerimi. Bir yaprak gibi titredi tüm vücudum. Ah özlemi güzel sevdiğim. Düşersin böyle ansızın gecelerime. Döndürürsün duygularımı deliye!

Sabahın ilk ışıkları tüm canlılığıyla sızarken odama, geceden kalan tatlı yorgunlukla açtım gözlerimi. Yüreği kıpır kıpır... Sabah kahvemi yudumlararken, canım birden bahçeyi dolaşmak istedi. Güller tomurcuklanmış. Tüm ihtişamıyla hafif hafif esen rüzgarın etkisiyle sallanıyorlardı. Acımasızca bir gül guncasını tutup kopardım. Elime diken battı. Acıdı tabii canım. Koparttığım guncaya dikkatle baktım. Sımsıkı kapalı guncasında çiğ tanecikleri vardı. İçim cız etti. Canı çok yanıp ağlamış mı acaba? Kolay mı dalından ayrılmak! Öfkesini parmağıma batırdığı dikenle aldı anlaşılabilir...! Garip bir acıma duygusuna kapıldım. Telaşla mutfağa koştum. Vazoya buz gibi su doldurup, gülü içine koydum. Bu bir nevi kendime uyguladığım bir yöntemdi. Başım sık sık ağrıyor seni düşündükçe...

Soğuk su en güzel ilacım. Aynı şeyi güle uygulamam

belki garip ama, yaptım işte! Sonra gözlerimden yaşlar süzüldü birden. “Keşke” dedim... Keşke şu gülü bari, ayırmasaydım yapraklarından, koparmasaydım dalından.... Ayrılık az mı zor şeydir! Ben az mı çile çekiyorum....

Yine akşam oldu. Karanlık, simsiyah bir tül gibi sardı

ortalığı. Geceleri baş ucumda bir mum yanar benim. Seviyorum mumun bıraktığı alacakaranlığı odamda. Beni kucaklar sanki bu karanlık öteden beri. Camı açtım, tertemiz, serin rüzgar perdemi usulca havalandırdı. Ciğerlerimin aldığıncaya, gecenin nemli havasını içime çektim. Ne olurdu sanki şimdi yanımda olsaydın. Bu güzellikleri beraber yaşasaydık! Sana sevdiğin hikayeleri anlatır, sabah ederdik. Yada susar geceyi dinlerdik. Sonra birden çocuklaşır, birbirimize masallar anlatırdık!

Hani uzak ülkelerden birinde, güzeller güzeli bir kız yakışıklı bir oğlana vurulur... Olmayacak sebeplerden dolayı bir türlü kavuşamazlar... Yıllar sonra iki seven kalp bir yerlerde buluşur ve muratlarına ererler gibi....

Şu uzay çağında yaşadığımız korkunç dünyadan değil, SEVGİ ÇAĞI'nın yaşandığı bir gezegenden masallar olurdu bunlar... Bana katılırdın değil mi bir tanem?..

SENİ ÇOK ÖZLÜYORUM....

-2014-

ANTALYA

Nermin Sütçü'nün “Benim Adım Aşk” adlı kitabından alınmıştır.

BATI TRAKYA

KöyLER Ansiklopedisi

Yassiören, (Ὠραίο – Oreo)

İskeçe ilinde bir köy

Yunanistan'ın Doğu Makedonya – Trakya Eyaletinin İskeçe ilinde, il merkezi İskeçe'nin 28,1 km kuzeybatısında, Kula Dağı'nın güneyinde, Bulgaristan sınırları yakınında, sadece Müslüman Türklerin yaşadığı 641 m rakımlı dağlık bir köydür.

Coğrafi konum olarak 41.272655° K enleminde ve 24.833554° D boylamında yer almaktadır. Bazı tarihi belgelerde köyün adı "Kışlaklar" olarak da geçmektedir.

1924 yılında Yassıköy Nahiye merkezi olarak belirlenmiştir. 1944'te Rodop ilinden alınıp İskeçe iline dahil edilmiştir. 1997'de Mustafçova (Μύκη - Miki) Belediyesi sınırları içerisine alınmıştır.

Yassıviran, Anadolu'da bir cemaat adı. Akçakoyunlu taifesinesinin Bayındır boyuna mensupturlar. 1498-1560 yılları arasında Kastamonu S. Boyabad K. ve

Havass-ı Konstantiniyye bölgelerinde yaşadıkları tespit edilmiştir.

Bâyezid II. devri vakıfları arasında Yenice-i Karasu'ya bağlı olarak kaydedilmiştir. 898 yılında 12 hane, 937 yılında hâsıl 33.147 ve 982'de hâsıl ise 29.340 olarak kaydedilmiştir.

Köy, 167 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Rûm-İli Defterinde (937 / 1530), İskeçe kazası kaydında yer almış ve haritada gösterilmiştir.

1901 tarihli Edirne Merkez Vilâyet Sâlnâmesinde köy Edirne Vilâyeti İskeçe ilçesine bağlı olarak gösterilmiş ve ilçe merkezine olan uzaklığının da 5 saat olduğu belirtilmiştir.

1910 yılında yayınlanan Avusturya – Macaristan 3.Askerî Haritalama Araştırması'nda köy "Kışlaklar" olarak kaydedilmiştir.

Garbi Trakya Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti tarafından

1922 yılında Fransızca yayınlanan “Les Statistiques De La Population En Thrace - Occidentale” adlı broşürde köyün adının “Yassieren” olduğu, nüfusunun tamamen Türk ve 1.539 kişiden ibaret olduğu belirtilmiştir.

Osmanlı döneminde, H.1246 – M. 1831 tarihinde yapılan sayımda köyün adı “Karye-i Yassıvıran” olarak belirtilmiş ve nüfusu da şöyle kaydedilmiştir: Tuvânâ - Güçlüler: 150 Sabi – Çocuklar: 165

Yassiören Camisi ve mihrabı.

Müsinn – İhtiyarlar: 90
oplam: 40.

Her on yılda bir yapılan sayımlarda köyün nüfusu şöyle kaydedilmiştir: 1920-1.588, 1928-1.996, 1940-1.720, 1951-1.451, 1961-1.302, 1971-1.124, 1981-962, 1991-829, 2001-722, 2011-576.

Çok şehit vermiş bir köydür. Yemen Savaşı'nda, I. Balkan Savaşı ve özellikle Çatalca'da, Çanakkale Savaşı'nda çok sayıda şehit verilmiştir. Köy merkezinde “Beylik”te II. Dünya Savaşı'nda Yunanistan saflarında savaşan ve şehit olanların adına yaptırılmış bir anıt bulunmaktadır. Aynı isimler İskeçe Türk Birliği lokalindeki çerçevede yer almaktadır II. Dünya savaşı sonrasındaki İç Savaş'ta çok şehit veren ve çileler çeken bir köydür. 1946-49 yılları arasındaki Yunan İç Savaşı esnasında köyden;

Hüseyin
Katrancı,
Hasan
Katrancı, Halil
Karadayı,
Hüseyin
Hacıhüseyin,
Ali Alihoca,
Ahmet
Rajonko,
Halil Kiracı
kaybolmuş
ve Ahmet
İhtiyar 14 yıl
sonra köyüne
gelmiştir.
Emine İmam,
Ali Arslan,
İbrahim
Kıralı, Direk
Kuru Ahmet
Emine ise

mayına basarak

hayatlarını kaybetmişlerdir. Hasan Alioğlu, Hatice Bekir, Hilmi Bekir ve başka köylerden İskeçe'ye göç eden dört kişi daha andartların İskeçe'ye attıkları top mermileri sonucu hayatlarını kaybetmişlerdir. Hüseyin Koca Ahmet ise askerler tarafından öldürülmüştür. Yine Yassiören Çay Mahalle'den Ali

Çun, Hüseyin Çun (Baba oğul), Hasan Kaba, İbrahim Kaba, Hatice Kaba (Karı - kocadır), Hüseyin Cihan, Hüseyin Şeh, Ahmet Bargan ve Faik Karadayı kayıp listesinde yer almaktadırlar. Köyden Fatma Çıplak (Hacı Ali) hanım mayına basması sonucu bir ayağını

İskeçe Müftüsü Ahmet Mete, (1965 - 2022). 2000-2007 döneminde kendi köyü Yassıören'de imam olarak görev yaptı. 2007'de İskeçe Müftüsü seçilen Mete, Türk Azınlığı Vaaz ve İrşat Heyeti Asbaşkanı olarak da hizmet verdi. Mete, evli ve üç çocuk babasıydı.

kaybetmiştir.

1965 öncesi 650 haneli bir köy iken, 5 mahallede, hem ibadet, hem eğitim amaçlı kullanılan cami ve

Köyde 2023 yılında Ahmet Mete Salonu ve 2014 yılında da Yassıören Gazi Evrenos Paşa Kütüphanesi hizmete açılmıştır.

mescitler vardı. 2017 itibariyle 240 hane ve 650 nüfuslu köyde iki cami ve bir ilkokul hizmet vermektedir. Yassıören köyünde Molla İbrahim Camii Eski vakıf defterlerinde (Ev. K.K.) 173 numarada kayıtlıdır. Köyün merkez camisinin çok

eski olduğuna deliller olmasına rağmen kesin yapım tarihi belli değildir. 1967 'de köklü tamirden geçmiş eski görüntüden tek minare kalmıştır. Balkan savaşından sonra ve II. Dünya Savaşı'nda Bulgarlar tarafından kiliseye çevrildiği bilinmektedir. Aynı zamanda köyün ahalisine Hristiyan isimleri verilmiş ve

Yassıören'de, Ahmet Mete Salonu'nda sergilenen merhum İskeçe Müftüsü Ahmet Mete'nin sarığı ve cüppesi.

Hıristiyanlaştırılmaya çalışılmıştır. Cami haziresinde ve cami avlusundaki duvarlara yerleştirilen H. 1100 tarihlerine ait Osmanlı dönemi mezar taşları vardır. 1923 Lozan Mübadele Anlaşması'na göre Yassıören nahiyesi İskeçe ilinin kuzey batısında olan ve mübadeleye muaf olan ilk sınır nahiyesidir . Mübadeleye muaf olmasına rağmen yaklaşık 85 kişi kendi istekleriyle 1924'te mübadeleye dahil olmuşlardır.

1950 yıllarında 3000 kadar nüfusu olan köy çok

sayıda göç vermiştir. En çok göç verdiği dönem 60 lı ve 70 li yıllardır. Göç sebepleri; işsizlik, Cunta dönemi ile beraber Kıbrıs sorununun getirdiği baskılardır. Yine Cunta döneminde, İskeçe

Yassiören Camisi haziresi.

merkezine 19 km ve az virajlı olan toprak yolunu işlevlikten çıkararak başka köylerin de kapsamasını gerekçe göstererek daha zor çok virajlı ve en önemlisi İskeçe merkezine 19 km olan yol 28 kilometrelik yeni toprak yolun yapılması köyün nüfus kaybetmesinin sebeplerinden biridir. Yassiören en çok Türkiye'ye göç vermiştir.

Yassiören'de eski bir ev örneği.

Türkiye'de ağırlıklı Bursa, İzmir, Soma ve İstanbul'da çok sayıda ikamet eden nüfus vardır. Türkiye'den sonra İskeçe merkeze (Sünne mahalle, Ahırıyan mahalle –Kireççiler) Almanya ve çok az sayıda da Atina'ya göç hareketleri yaşanmıştır. Şu an köyün yaklaşık 250 hane ve 650 nüfusu vardır. Köy halkı çiftçilikle ağırlıklı olarak tütün

ile uğraşmaktadır. Bunun yanı sıra büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıkla, odunculuk, inşaat sektörü, az sayıda ise İskeçe'de olan değişik fabrikalarda işçi olarak çalışmaktadır. Gençlerin çoğu en az 3 aylık gidip geldikleri geçici göç ile Avrupa'daki tersanelerde çalışmaktadır.

1926 yılında Yassiören'in tanınmış ve zengin aile fertlerinden Küçük İbrahim, Hacıhalil İbrahim ve Şairoğlu İbrahim (üç İbrahimler) özel şirket kurarak özel sermayeleri ile Doğu Makedonya ve Trakya'da o zaman için, hiç bir köyde olmayan bir elektrik fabrikası kurmuşlardır (bugünkü İlkokulun binası). Bu elektrik fabrikasından hem köy aydınlanmış hem de un öğütme ve yapağı tarama üniteleri çalıştırılmıştır. 1941 yılında Bulgarlar'ın istilasından sonra fabrika kapanmıştır. Sahipleri önce İskeçe'ye daha sonra da Türkiye'ye göç etmişlerdir.

Bugün Yassiören köyü eski evlerinin köşelerinde hala elektrik telleri fincanları bulunmaktadır 1941 -67 arası köyde elektrik yoktu. Köye daimi olarak elektrik 1967 de gelmiştir

Köyün pidesi meşhurdur. Malzemesi: pirinç, bol kuşbaşı doğranmış et veya kavurma ve yufka. Kolların üzerinde pişirilir. Ayrıca bölgede hatimlerde olmazsa olmazı, Yassiören kazan pilavı meşhurdur. Merhum İskeçe Müftüsü Ahmet METE, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Beyin Cerrahi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Nejat ÇIPLAK 1946 yılında bu köyde doğmuş ve 2015 yılında vefat etmiştir. Eski başbakanlardan Bülent Ecevit ve sanatçı Ebru Gündeş gibi ünlü isimlerin ameliyatlarını gerçekleştirmiştir.

T.C. Diplomatı Başkonsolos Şevki KİRACI (1944-2005) , Artist-Sanatçı Necla NAZIR, Tom Hanks'ın eşi Hollywood sinema yıldızı Rita Goulson'un babası Alan Goulson (Hasan Halil İbrahim) Yassiören köyü yakınlarındaki Çay Mahalle'de - Revma - doğmuş, Yassiören'de yaşamış, daha sonra ABD'ye göç etmiş ve "İbraimof" soyadını almıştır.

ADALET

(Zulüm ile âbâd olanın sonu berbat olur)

İslam'ın temeli adalettir. Adalet, haklıya hakkını verip, zulmü önlemektir. Bu hususta müslim, gayri müslim; yakın uzak, zengin - fakir ayırımı yapmaz.

Arada bir...

Asım
ÇAVUŞOĞLU

Adalet, her hususta ve herkese karşı hakkaniyetle davranmak, zulüm ve haksızlıktan kaçınmak, insaf ve itidali elden bırakmamaktır. Adalet, Allah'ın tayin ettiği ölçülere uyarak her hakkı, hak sahiplerine vermek demektir. Kim olursa olsun hakkı kutsaldır. Suçlama ve cezalandırmada zulümdür. Zulüm de en

aşırı hareket de büyük günahlardandır.

Cenâb-ı Allah insanlar arasında hüküm verdiği zaman adaletle hükmetmemizi emreder.

Zira Bir gün gelecek, her insan dünya hayatının hesabını verecektir. Örneğin, Müftü makamının, imam mihrabının, vaiz kürsüsünün, baba ailesinin, vali vilayetinin ve en büyük makamına kadar her insan makamının hesabını verecek!

Her meslek erbabı eşit muamele yapmalıdır. Bir kahveye giderseniz. Kıyafetin perişan ise, iltifat etmezler. Çay istersen bayat verirler. Aynı anda bir efendi gelir, kahveci sanki eski kahveci değil, "buyurun efendim ne istersiniz" diye sorar. Çayın taze ve demlisini içer. Adamına göre muamele neden? Bu mu adaletli davranmak!?...

Allah rahmet eylesin İslâm tarihini okutan hocamız,

gözlüklü Hafız Ahmet Efendi (Küçük Hafız), konu icabı "Acımasızlığı ile ün yapan Timurlenk bile memleketler kılıçla alınır, lakin adaletle muhafaza edilir." Dediğini bize söyledi. Timurlenk böyle derken adil olmaktan daha büyük zafer olamayacağı gerçeğine işaret ettiği kesindir. Adaletli insanın ahlakı, vefası, doğruluğu, yol arkadaşlığı, liderliği tartışılmaz.

Adaletli insanın ahlakı, vefası, doğruluğu, yol arkadaşlığı ve liderliği tartışılmaz. Adaletli insan; düzenli ve dengeli davranır, her şeyin ve herkesin hakkını verir, eşitlik ilkelerine sıkı sıkı bağlıdır. Yani hayatımızda "keser gibi" hep bana olmayalım, hep "testere gibi" kâh sana kâh bana misali olalım.

Şunu unutmayalım ki, bir toplumun fertlerinde, adalet şuuru olmazsa, devlet teşkilatı ne kadar kuvvetli ve uyanık olursa olsun, milleti güldüremez.. Sadece komşuya zahmet vermemek yetmez. Aynı zamanda elinden geldiği kadar onun her türlü ihtiyacını görmeğe, dertlerini dinlemeğe, muhtaç ise yediğinden ona da yedirmeğe gayret edecektir.

Bir toplumu meydana getiren insanlar, hangi makam ve mevkiye bulunursa bulunsun, tüm fertlere karşı âdilâne davranması şarttır. O halde, her insanın sorumluluğu bir diğerine karşı adil olmaktır. Herkes adalet ister ama kimse kendi adil mi diye dönüp bakmaz. Sözün özü bireyin adil olmadığı bir yerde, toplumdan adalet beklemek abesle işigaldir. Toplumun adil olmadığı bir ülkede, devletten adalet beklemek beyhudedir.

Konuyu bir öykü ile noktalamak istiyorum: Hz. Ömer'in halifeligi döneminde Şam Valisi ve Hz. Peygamber'in arkadaşlarından olan Sad bin Ebi

Vakkas Şam'daki bir camiye genişletmek ister. Bu nedenle de caminin civarındaki arsaları kamulaştırır. Herkes arsasının bedelini alır ve isteyerek arsasını camiye devreder. Ancak Şam'da yaşayan bir Yahudi, camiye bitişik olan arsasını satmak istemez. Vali arsasının değerini fazlasıyla verse de Yahudi vatandaş arsasının kamulaştırılmasına rıza göstermez. Bunun üzerine vali arsaya el koyar ve bedelini adama gönderir. Arsasını kaybeden Yahudi, komşusu olan bir Müslüman'a derdini anlatır. Sızlanır. "Bana zulmedildi" der. Müslüman vatandaş da kendisine, "Medine'ye git. Orada halife Hz. Ömer vardır. Derdini anlat. Ömer, son derece âdildir, elbette seni dinler" der. Şamlı Yahudi Medine'nin yolunu tutar. Yorucu bir yolculuktan sonra Medine'ye ulaşır. Halifeyi sorar. Vatandaşlar bir hurma ağacının altında dinlenen halifeyi gösterirler. "İşte halife bu zattır" derler. Adam Hz. Ömer'in yanına gider. Selam verip yanına oturur. Derdini anlatır. Hz. Ömer adamı dinler. Sonra bulduğu bir deri veya kemik parçasının üzerine şu cümleyi yazar: "Bilesin ki, ben Nuşirevan'dan daha az adil değilim." Kısa ve özlü bir cümle. Yahudi bu yazıyı alıp ayrılır. Ama yolda giderken de kendine şöyle konuşur: "Şam'daki idarecilerin giyim, kuşam ve oturdukları yerdeki ihtişam ve debdebe nerde, Medine'deki halifede bulunan tevazu nerde. Şam'dakiler şu mütevazı halifeyi ciddiye alırlar mı? Hiç sanmıyorum." Kendi kendine böyle konuşur. Sonunda Şam'a varır. Valinin huzuruna çıkar ve deri parçasını uzatır. Vali bu cümleyi okuyunca şöyle der: "Arsanız size geri verilmiştir." Öykünün sonunda Yahudi vatandaş, hem arsasını hibe ediyor ve hem de İslâm'a giriyor.

Mevlânâ'dan...

- Güneş herkesin üzerine eşit doğar ama gül başka, leş başka kokar.

- Kapı açılır, sen yeter ki vurmaya bil. Ne zaman bilmem, sen yeter ki o kapıda durmaya bil.

- Minareden düşenin parçası bulunur, bulunur da; gönülden düşenin parçası bulunmaz.

- Bazen bitmek bilmeyen dertler yağmur olur üstüne yağar. Ama unutma ki, rengârenk gökkuşağı yağmurdan sonra çıkar.

- Nasibinde varsa alırsın karıncadan bile ders. Nasibinde yoksa bütün cihan önüne serilse sana ters!

- Bir muammadır "AŞK", kiminin vicdanına atılan taş, kiminin fakir gönlüne katılan aş, kiminin de gözünden akıtılan yaşdır "AŞK".

- Ya kırdığın gönlü Allah seviyorsa? Bilemezsin, bilseydin ödün kopardı; dokunamazdın.

- Zor diyorsun, zor olacak ki imtihan olsun.

SALTIK-NÂMEDE YUNANİSTAN

Sarı Saltık'ın Yunanistan'ın Semadirek (Samothraki) adasındaki kaleyi nasıl fethettiğini anlatır.

O günkü Türkçe ile yazılmıştır.

Andan azm Semendirek'e idüp gitdiler. Çün ol cezireye geldiler, ol bir yüksek tâg idi, başı buluda beraber idi. Ol tâg üzere bir şa'b kal'a yapmışlardı.

Pes anuñ içinde bu Garmus la' inün bir mahbube kızı ve hazinesi var idi.

Server ol deniz içindeki tağı göricek gemiyi ana

Semadirek Adası'nda, muhtemelen Sarı Saltık'ın fethettiği Paleopolis'teki kale.

sürdiler. Gelüp iskele urup çıktılar, kondılar.

Kâfirler bunları görüp kal' aya haber virdiler. Pes heman ol kal'ayı muhkem berkitdiler, hazır turdılar.

Server gördi ki sarp ve şa'b kal' adur, cenk olursa hayli zahmet görünür, pes turdı bir rahib suretine girdi. 'Azm-i kala-i Semendirek idüp gitdi. Çünkim kal' aya yitişdi, yokaru burca çağırdı. Pes

kâfirler:

-Kimsin, didiler. Eyitdi:

-Ben rahibem, Saltık beni tutdı idi. Şimdi geldi, bu cezireye çıktı. Beni kulağuz eyledi, fırsat bulup kaçdum. Meded beni alun, didi. Pes tac-ğane kızı

Meryem oturmuşdı. Bu sözi dinledi dahı eyitdi:

-Bire uğri Türk! Gör, bizi Bizi aldayamazsın, ne vech-ile aldamak istersin? Yöri sen Saltık'ın. Bizi aldayamazsın, var git, didi. Server eyitdi:

-Ya Nigâr! Baban ve anan başı-çün ben Saltık degülem. Gel, kerem eyle, beni ol Türk'e benzetme, içerü al, yoğsa ol zalim gelür beni tutar, ölince beni kullanur. Bana meded olun, bu kuşça canımı kurtarun. Mesih başı-çün ve hürmeti-çün olsun, didi, dahı ağladı.

İncil ayetlerinden bir kaç ayet okıdı. Kıza and ve şartlar virdi.

Pes kız eyitdi:

-Bu garib keşiş bizdendür, bu ol Saltık degüldür.

Kâfirler eyitdiler:

-Meded, inanma oldur. Dürlü dürlü surete girür. Gâh yigit, gâh koca, gâh

aâ, gâh kara olur. Ya Nigâr gafil olma. Bunlar bu sözde iken nâgâh karşudan gaziler görindiler. Kız eyitdi:

-Bu gelenler kimlerdür? Server bakup feryâd ü

Semadirek Adası'nda, muhtemelen Sarı Saltık'ın fethettiği Paleopolis'teki kale.

figanlar eyledi:

-İy dirigâ! Gine Türk eline düştüm, didi. Kız bu sözi işidicek katı ziyâde acıdı.

-Siz bunı Saltıh dirsiz, bu derd-mend niçe korkusından ditrer, görün. Şol aşağıdan gelen Saltıh ve kendüdür. Bu bir bi-çâre râhibdür, meded eylen, gelüp tutmasunlar, didi. Kafirler eyitdiler:

Semadirek Adası'nda, muhtemelen Sarı Saltık'ın fethettiği Paleopolis'teki kale.

-Yâ Nigâr! Meded, zinhar biz bilürüz bu Saltıh'dur. Nigâr anlara gazab eyledi. Yirinden turdi, burca geldi, zülf-i siyahı gibi kemend şarkıtdı, eyitdi:

-İy garîb! Yapışgil, Türkler yitişmedin yokaru çıkıgil. Server ol kemende yapışdı dahi kemendi bedene bağladılar. Server, 'ankebüt-vâr sarmaşup bedene çıkdı. Pes hisâr imâdı kim diz-dâridur segirdü geldi, feryad idüp:

"-N'eyledün ya Nigâr! Yokaru çıkandugun ol Saltıh düşmanumuzdur, didi.

Server ilerü varup eyitdi:

-Yalan söyleme, ben ol degülem, diyüp berk imadun bogazından tutup götürdi, kal'adan aşağı pertâb eyledi. Kâfirün başı ayağı döne indi, bir taşâ tokandı, beynisi burnundan geldi. Kız anı görünce eyitdi:

-Ya râhib! N'eyledün? Server eyitdi:

-Yalan söylemesin, her kim yalan söylese şöyle olur, didi.

Dahı asağa inüp toğru kapuya geldi, kapunun kilidin

şıdı. Meryem Bânü yokarudan bu hali gördi, neye uğraduğın bildi. Dahı yüzün, gözün yırtup saçların yolmağa başladı. Kaçup bir burc içine girdi, kapusın bağladı. Server hisar kapusın açdı, anda turan kâfirler kaçdılar. Ol idi kim ol kırk gâzi yitişdiler, gelüp hisara irişdiler. Gelüp hisara girdiler. Çok kafir depelediler, ol burcı aldılar. Aḥmed Gâzi, kızı saçından süriyü Server önine getürdi. Server ol kızı, Aḥmed'e virdi:

-Bu senün olsun, didi.

Ol hisarı aldılar. İçinde dört gazi kodılar. Ahmed'i ve Tahir'i ve Abdullah ve İbrahim Râhib'i anda kodılar. Pes kalan kafirlere yine aman virdiler. Server girü vehm idüp altı kişi dahi kodı. Anda on oldılar. Pes andan ol tağda bir mağara vardı, anun içinden bir gürüldü çıkardı, şöyle kim Anderiyye'de ve dahı Kostantiniyye'de ol sadâ işidilürdi. Anı tılsım eylemişlerdi. Pes Seyyid ol sadayı işidüp çıkup temâşa kıldı ve anun üstindeki o büyük su gölün gördi, neyidüğün bildi, eyitdi:

-Bunı bizden ön gelen hakimlerden kimesneler tılsım eylemişlerdür. Bu sada yilden belirür. San' atla

Semadirek Adası'nda, muhtemelen Sarı Saltık'ın fethettiği Paleopolis'teki kale.

bağlanmışdur.

Andan inüp, tağdan gelüp ol otuz gaziyle azm-i Cezîre-i Alem züz itdiler, gitdiler. Meger ol yidi cezirenün biri İd idi ve biri Kâfür idi ve biri Bâz Ceziresi idi, biri Martas idi, biri Daḥḥak idi ve biri Mâdil idi. Pes toğru Alaman adasına çıkdılar.

Ol gün kâfirlerün bir ağır günü vardı, kilisalarına

girmişlerdi, hisar boş ve تنها idi. Müslümanlar bir yirden çıktılar, toğru hisara gelüp girdiler, hişarı aldılar. Andan çıktılar, dahı na'ralar urup adaya yayıldılar. Çoklık kâfirler kırdılar, bâkisi aman dilediler.

Pes anda İlyas'ı beş gâziyle koyup Martas adasına azm eylediler. Ana dahı gelüp çıktılar. Gazilerden on kişi, süret-i tebdil idüp taşradan kal'a içine girdiler, dahı na'ra urup yördiler. Hayli kafir kırdılar, hisarı feth eyleyüp anda dahı beş gazi kodılar.

SALTIK-NÂME

Türk destan geleneği içerisinde Dânişmend-nâme'den sonra yer alan Saltık-nâme, ayrıca bu gelenek içerisinde son halka olma özelliği de taşımaktadır. Türk kahramanlığının destanileşmiş eserlerinden biridir. Sarı Saltık isimli bir Türkün çevresinde teşekkül etmiştir.

Hikâyeler, Sarı Saltık'ın şeceresini, çocukluk yıllarını, daha sonraki hayatını, savaşlarını, üç kıtaya Tanrı'nın adaletini götürüşünü, kerametlerini ve XIII-XIV. yüzyılda cereyan etmiş bazı olayları içermektedir. Üç ciltten oluşan bu dev eser, kuruluş itibariyle Battal-nâme, Dânişmend-nâme ve Dede Korkut Hikâyeleri'ne benzemektedir.

Saltık-nâme'nin mekanı çok geniştir. Daha açık bir ifade ile Anadolu'dan başlayıp Avrupa, Asya ve Afrika'nın en uç bölgelerine uzayan bir sahayı içerisine almaktadır.

Saltık-nâme'den anlaşıldığına göre San Saltık, XIII. yüzyılda yaşamış, Anadolu ve Rumeli'nin Türkler adına fethinde birinci derecede rol almış bir Türk kahramanıdır. Sarı Saltık, Sinop'ta doğmuş, hayatta olduğu süre içerisinde üç kıtaya adaleti, doğruluğu ve aydınlığı bu ilimizden hareket ederek götürmüştür. Hayatının daha sonraki yıllarında Edirne'ye taşınmış, burayı fetih kapısı durumuna getirmiştir. Sarı

Saltık'ın faaliyet alanı, yukarıda da bahsedildiği gibi, Anadolu'dan başlar. Daha sonra haksızlık, kanunsuzluk, zulüm ve kötülüklerin bulunduğu bütün yeryüzüne kadar uzar. Yani Sarı Saltık, nerede kötülük, kanunsuzluk ve zulüm varsa düzeltmek için oradadır.

Bu çerçeve içerisinde Saltık-nâme'ye göre Sarı Saltık, Rumeli'ye yani Avrupa'ya, Asya'ya ve Afrika'ya çok sayıda seferler düzenlemiş, uzun süre bu coğrafyalarda kalmış, çeşitli güçlerle mücadele etmiş, Tanrı'nın da kendisine verdiği insan üstü yetenek ve güçlerle başarılı olmuştur.

b. Saltık-nâme'nin Yazarı, Yazılış Tarihi ve Nüshaları
“...Verilen bilgilerden anlaşılmaktadır ki Saltık Gazi ile ilgili rivayetler 15. yüzyılda halk arasında yaygın olarak anlatılmaktadır. Bu durum, Cem Sultan'ın dikkatini çeker. Yanındaki görevlilerden biri olan Ebü'l Hayr-ı Rûmî'yi, San Saltık ile ilgili rivayetleri toplamak üzere görevlendirir ve Saltık Gazi'ye ait menkıbelerin yazıya geçirilmesini sağlar. Eser yazılması, Fatih Sultan Mehmed'in Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın üzerine sefer düzenlediği yıllara rastlamaktadır. Fatih Sultan Mehmed'in Akkoyunlu seferi, 1473 yılında gerçekleşmiştir. Eserin yazan, Ebü'l Hayr-ı Rûmî'nin verdiği bilgilere göre Saltık-nâme'nin yazılışı yedi yıl sünnüştür. Dolayısıyla eser, Ebü'l Hayr-ı Rûmî tarafından, XV. yüzyılın son dönemlerinde, 1473-1480 yılları arasında yazılmıştır, diyebiliriz.

*****

Kaynaklar: SALTİK-NÂME, Prof. Dr. Necati Demir, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Dursun Erdem, Destan Yayınları, 2007 Ankara. 1,2,3 cilt, s. 345-346, ISBN: 978-9944-788-03-8

Fotoğraflar: <https://www.kastra.eu/castlegr.php?kastro=paleopoli>

Batı Trakyalılar

Anıtkabir'in iki mimarından biri

ORHAN ARDA

İskeçe'de doğdu.

1911 yılında İskeçe'de doğan Orhan Arda Anıtkabir'in iki mimarından biridir. Bugün İstanbul Teknik Üniversitesi olan Yüksek Mühendis Okulu'nu 1936'da bitirdi. 1938'de aynı okulun İnşaat şubesine asistan olarak girdi. 1939'da doçentliğe yükseldi, 1945'e değin Ord. Prof. Emin Onat ile birlikte, bu tarihten

sonra da tek başına mimari proje dersleri verdi.

1954-55'te Almanya, İsviçre ve İtalya'da mesleki incelemelerde bulundu. 1960'ta profesör oldu. Anıtkabir için açılan uluslararası yarışmaya Emin Onat ile birlikte katıldı. Hazırladıkları tasarım, 49 proje arasında birinci seçildi. 1942 yılında Arda, Anıtkabir'in

yapımı sırasında ayrıca 1944-52 arasında da, uygulama projelerinin düzenlemesini ve inşaatın kontrolünü Emin Onat ile birlikte yürüttü.

<http://www.kimkimdir.net.tr/kisiler/orhan-arda>

Ruh ve Sinir Hastalıkları Uzmanı

MAZHAR OSMAN

Sofulu'da doğdu

Ruh ve sinir hastalıkları uzmanı (D. 1884, Sofulu köyü / Dedeoğaç / Trakya - 31 Ağustos 1951, İstanbul). İlk ve ortaokulu Kırklareli'nde, liseyi Üsküdar'da okudu. Mülkiye'ye gidip mezun olduktan sonra siyasete atılmak istemişse de ancak ailesinin tercihiyle 1904'te Tıbbiyeye girdi. Askeri Tıbbiyeye yüzbaşı rütbesiyle ve sınıf birincisi olarak bitirdikten sonra, Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde bir yıl stajın ardından Akliye ve Asabiye Şubesi'nde asistan olarak çalışmaya başladı. 1906'da Gülhane Askeri Hastanesi Akliye Servisi'nde öğretmen muavinliğine getirildi. 1908 yılında Berlin ve Münih'e giderek nöroloji ve psikoloji dallarında uzmanlık

eğitimi aldı. Türkiye'ye geldikten sonra tekrar Gülhane'de görev aldı, 1914'te Haseki'deki Akıl Hastalıkları Müşahedehanesi'nin başhekimini ve müdürü oldu. Birinci Dünya Savaşı sürerken Haydarpaşa Askeri Hastanesi asabiye uzmanlığına atandı (1918). Bu dönemde Haseki Müşahedehanesi'nde ve Şişli'deki Fransız La Paix Hastanesi'nde kurulan İstanbul Emraz-ı Akliye Hastanesi'nde baştabiplik görevlerinde bulundu ve 1920 yılında Toptaşı Bimarhanesi (Akıl Hastanesi)'nin baştabiplik görevini de üstlendi...

Bakırköy'de çok geniş bir arazi olan Reşadiye Süvari Kışlası'nı hastane haline getirerek, 1927 yılında Toptaşı Bimarhanesi'ni

buraya taşıdı. 1933

üniversite

reformu sırasında İstanbul Tıp Fakültesi'ne Ordinaryüs Profesör olarak atandı ve 1951 yılında ölene kadar bu görevini sürdürdü. Mazhar Osman, Türkiye çağdaş psikiyatrisinin kurucusu olarak kabul edilir.

ESERLERİ:

Akıl Hastalıkları (2 cilt, 1909), Sıhhat Almanağı (1933), Tababeti Ruhiye (3 cilt, İhsan Şükrü Aksel ile, 1941), Asabiye ve Akıl Hastalıkları, İstanbul Seririyatı (Dergi).

<https://www.biyografya.com/biyografi/7032>

Evliya'nın yolunda Yunanistan

Osman Şah Camii Tırhala - Trikala - Yunanistan

Toplam 23 adet Müslüman mabedi vardır. Evvelâ bunlardan Osmanlı sultanları soyundan 8 adet Cuma camiinin seçkini, mükemmel ve mükellefi Osman Şah Camii'dir ki bir diyarda benzeri yoktur, ancak Tire, Manisa, Bursa ve İstanbul'da vardır. Gerçi küçüktür ama gayet

Eski bir fotoğrafta Tırhala'daki Osman Şah Camii

aydınlık, süslü, mamur, gönül açıcı ibretlik bir yapıdır. Bunda olan yaldızlı avizeler, bunda olan mihrap ve minberdeki sanatlar, bunda olan şirinkârlık ve tasarruflar yapılmış ki övgücüler onun övgüsünde acizlerdir.

Kısacası, güzelliği, hoşluğu ve zarifliği övgüden hariç ve cevher saçan kalemlerin beyanının dışındadır. Gerçekten Sultan Süleyman Han Camii'ni yapan Abdülmennan Ağa oğlu Koca Mimar bir mimarı, mühendisi etmemiştir. Kıyamete kadar ebedi ola-

Sinan bu Allah evi camii yapıp var gücünü sarf etmiştir. Felek atlasında böyle bir işçiliği eskinin bir mimarı, mühendisi etmemiştir. Kıyamete kadar ebedi olan bu nur dolu camiinin mînâ kubbesi 4 köşe duvar üzere yapılmış olup İstanbul'da sanki Selimiye Camii'dir ki içinde asla sütunlar yoktur. Ancak mavi kubbenin kenarlarında kandil yakacak demir parmaklıklı kenarlar vardır. Kible kapısı gayet sanatlıdır ki kapısı üzere tarihi budur (---) (---) (---).

Dış sofasında 6 adet ibretlik sütun üzere 5 adet yüksek kubbe vardır ki her biri gök kubbeye denktir. Avlusu bir beyaz mermer ile döşenmiş, nakışlı mermer işidir. Çevresi yüksek sütunlar üzerinde kubbelerle bezeli ve medrese odalarıyla donanmış iç açıcı avludur. Bu aydınlık cami şehrin içinden akan (---) nehri kenarında bir düz yeşillik yerde bulunup bütün imareti, medrese ve mektebi, han, hamam ve diğer yapıları tamamen Osman Şah'ın hayratı olup baştan başa yapıları has kurşun ile örtülü bir mamur eserdir.

Ancak şehir kenarında olmakla cemaatten gariptir, ancak ikindiden sonra şehrin dükkan sahipleri, maarif erbabı ve sadık aşıkları bölük bölük bu camiinin etrafında olan ağaçlık, yeşillik ve çimenlik yerlerde oturup cavk cavk olup bütün dostlar zevk ve şevk ederler. Zira şehrin bir gezinti yeri budur. Bir geniş, havadar ve yeşillik yerde bulunmuştur. Gerçekten Koca Osman Şah Osmanlı neslinden olup bir kerem sahibi olduğu cami hayratlarından bellidir.

Bu bahtlı şehzade Sultan Bayezid ve Yavuz Sultan Selim vezirlerinden Kara Mustafa Paşa'nın ciğer köşesidir. Sultan Süleyman'ın kız kardeşinin oğlu ve Yavuz Sultan Selim'in kızının oğludur,

Sultan Süleyman'dan büyükçe idi. Hatta Selim Şah, Sultan Süleyman'ı katledin diye bostancıbaşı ya teslim ettiğinde bostancıbaşı şehit ettim diye bir adamın cenazesini kılıp Eyyub Sultan civarında

Günümüzde Tırhala'daki Osman Şah Camii.

daha önce gömülü olan Çelebi Şehzade Mustafa yanında o adamı gömer. İleri görüşlü ve Aristo akıllı bostancıbaşı Suleyman Şehzade'yi Kulebahçesi'nde bostancı suretine koyup çapa çaldırır. Ta ki Selim Han Mısır'ı fethedip İstanbul'a geldiğinde hasta olup ahiret tarafları görüldüğünde "Padişahım, sizden sonra bu tac u taht, raht u baht kime intikal eder? İşte hâlâ padişahım oğulsuz kalıp Sultan Korkud ile Sultan Ahmed kardeşlerinize kıydınız ve ciger köşeniz şehzade sarı arslan Süleymanınıza kıydınız. Şimdi Osmanlı tahtı sahibi kim olur" dediklerinde, "Kızımın evladı, Şehzade Osman Şah müstakil olsun" deyince Osman Şah'ı müstakil padişah etmeye tüm kullar karar verirler. Hemen bostancıbaşı Selim Şah'ın ölümü öncesinde yüz bin yemin billah ile Sarı Süleymanı Kulebahçesi'nde bostancı külâhiyla ve elinde çapasıyla Selim Şah huzuruna getirip baba ve oğul birbirlerini bağrına bastı. Hemen o an Selim Han 40

gün daha sıhhat bulup bostancıbaşıyı kubbe veziri etti. Kırkinci gün Selim Han "Rabbine dön" [Kur'an, Fecr, 28] emriyle ahirete gidip Suleyman Han müstakil padişah olunca kul taifesi bir hayli dedikodu edip, "Selim Han vasiyet etmişti. Biz Osman Şah'ı padişah ederiz, zira ulu şehzadedir" diye söylenince hemen ileriye düşünen Süleyman Han Osman Şah'ı hemşiresiyle, yani Osman Şah'ı annesiyle bir gecede ılgar ile bu Tırhala Sancağı'na sürdü. Hayat kaydı ile ebedi bu sancağı Osman Şah'a bağışladı. Böylece Süleyman Han dedikodudan kurtulup müstakil padişah olur. Beri tarafta Osman Şah da tahta çıkmaktan ümidi kesip bu Tırhala içinde bu güzel camii ve nice yüz adet hayratı yapar. Allah rahmet eylesin. Gerçekten de nur dolu bir camidir.

Osman Şah Camii günümüzde konser salonu olarak kullanılmaktadır.

Kaynaklar: Günümüz Türkçesiyle Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi, Seyit Ali Kahraman, 7-10. kitaplar, s. 109,110, Yapı Kredi Yayınları, ISBN: 978-975-08-2434-0
Fotoğraflar: <https://www.facebook.com/Mecra/>

Batı Trakya HALK KÜLTÜRÜ*

GÜMÜLCİNE TABAKHANE MAHALLESİ

Sadettin ŞAKİR HÜSEYİN

İskeçe Azınlık Ortaokulu-Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni.

HAMİDE HİKAYESİ

1950 yıllarında Batı Trakya'nın bir köyünde Hamide adında bir kız varmış. Bu kız, köyün o zamanki pek çok genç oğlanlar tarafından beğenilmiş. Nihayet Hamide'yi ailesinin de rızasıyla köyün içinden, varlıklı bir ailenin her bakımından iyi olan oğluna nişanlamışlar. Söz kesilmiş, nişan yapılmış, hatta nikâhları bile kıyılmış. Akşamları köyün genç kızları ve oğlanları, su almak için köyün meşhur Akpınar çeşmesinin yanına toplanırlar, birbirlerine karşıdan bakarlar-mış. Bunların arasına Hamide ve nikâhlısı da katılmış. Oğlan, olanlardan çok memnun kalsa da, müstakbeleşinden aynı yakınlığı ve ilgiyi görememiş. Zaman böyle geçerken, düğün günü yaklaştıkça, kızın oğlana varmak istemediği iyice anlaşılır olmuş. Nihayet bir gün Hamide kız, yakın köyden bir gece kaçmış ve evlenmiş. Bu olay sonrasında aşağıdaki türkü yakılmıştır:

HAMİDE TÜRKÜSÜ

Yardımlı kavakları

Dökülür yaprakları

Yardımlı hanımları

Boyamış dudakları.

Hanım nereye

Serin gölgeye

Hanım, hanım nereye

Ben de oraya.

Ambar Tepe taşları

Hamide'nin kaşları

Hamide'yi alanlar

Muratlı çavuşları

Hamide nereye

Serin gölgeye

Hamide Hamide nereye

Ben de oraya.

Al giydim alsın diye

Mor giydim sarsın diye

Nikâhlıma gitmedim

Dayıcığım alsın diye.

Dayım nereye

Ben de oraya

Dayım dayım nereye

Ben de oraya.

Hamide'nin sözleri

Ne de güzel gözleri

Müftülere giderken

Yedirdi çerezleri.

Hamide Hamide nereye

Serin gölgeye

Hamide Hamide nereye

Ben de oraya

*Sadettin Şakir Hüseyin'in

Batı TRakya Halk Kültürü, adlı

kitabından alınmıştır.

Konuk yazarlardan...

Osmanlılar Balkanlar'da İslamlaşmayı Zorladı mı?

Emin Erman

Osmanlılar Balkanlar'da İslamlaşmayı Zorladı mı? Osmanlı İmparatorluğu, Balkanlar'a yeni bir idari ve askeri düzen ve yeni bir din getirmiş, ancak mevcut tüm sosyal ilişkileri ve kurumları otomatik olarak ortadan kaldırmamıştı. Aksine, bir kısmı Osmanlı devlet modeliyle bütünleşmiştir. Bu yazımızda daha çok İslam dininin Balkanlarda nasıl benimsendiği üzerine konsantre olacağız.

Balkanlarda İslam'ın yerini yani Kabul edilmesini biraz da Hristiyanlık icindeki ortodoks ve Katolik çatışması hazırlamıştır. İslam dini Balkanlar'a ulaştığı zaman temel bir çelişki ile karşılaşmıştır. Bilindiği üzere İncil Hz. İsa'nın yaptıklarının bir nevi anlatısıdır. Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olup olmadığı tartışmaları daha miladi II. yüzyıldan itibaren Anadolu ve Balkanları alt üst etmiş, bu tartışmalar konsülde alınan "hem insandır hem ilahdır" kararıyla nihayete erdirilmiştir. Kendisine ilahi olma vasfı yüklenen Hz. İsa'nın yaptıkları da, tabii olarak ilahî sayılmıştır. Kendisinden sonra yazılan yirmi kadar İncil içerisinden de dört tanesi temel kitap olarak seçilmiştir.

Tabiki, bunların hiçbir tanesinin İslam'da olmadığıdır. İslam'da Hz. Peygambere ilahilik vasfı yüklenmez, o ancak bir insandır. Diğer insanlardan farkı, seçilmiş olmasıdır. İslam'da Hristiyanlıktaki tartışmaların olmaması, İslam'ın Balkanlar'da yayılmasında etkin bir faktör olmuştur."

İstanbul'un eski ismi olan Konstantinopol'ün, 330'larda Hristiyanlığı seçen Konstantin'den gelmiştir. Siyasi bakımdan güçlü duruma gelen Konstantinopol, zamanla Roma'nın ayarına ulaşmış, daha sonra ise Roma merkezli olan Hristiyanlık, İstanbul'a göçmüştür. Beşinci yüzyılda Alman aşiretlerinin de Roma'yı istila etmesiyle, bugünkü İstanbul hem siyasi hem de dini olarak Hristiyanlığın merkezi haline gelmiştir. Buna

rağmen, Balkanlarda Hristiyanlık yayılmamıştır. Buradaki temel faktör buraya önceleri yerleşen yani var olan çeşitli mitolojik dinlerdir. Mitolojik dinler bilindiği gibi Allah'ın varlığına ve ahirete inanmazlar. Güneydeki Helenistik dinlerden farklı olan bu dinler, Balkanlardaki tabiat şartlarının da etkisiyle, özel yerel ilahlar doğurmuştur. Bunlar Balkan insanına özel bir kimlik kazandırmış, dik başlı, kendi bildiğini okuyan ve kolay kolay ikna olmayan insanlar haline gelmişlerdir. Boşuna çok kez inat edenlere "Sende Arnavut inadı var" demiyoruz!

Nihayet Roma ve Konstantinopol'ün ayrılmasıyla Katolikler ve Ortodokslar da ayrılıyorlar ve bu topraklarda din siyasi bir kimlik kazanıyor. İmparator hem devletin hem dinin başı haline geliyor. 6. yüzyılda Slav kavimleri Balkanlar'a girmiş, Hristiyanlığın burada yayılması, aşağı yukarı 300 yıl sonra 9. yüzyılda ve çoğunlukla zorla, cebirle olmuştur. Bulgarlar istila ve Hristiyanlık seçimi arasında bırakılmış ve dönemin Bulgar hanı Hristiyanlığı tercih etmiştir. Sonraları da han yerine çar sıfatını kullanmaya başlamıştır. Zamanla Bulgarlar da Hristiyan Ortodoks olmuşlardır.

Balkanlara giden ilk Müslümanlar yerel halkların dinleri açısından bir kargaşalık ile karşılaşmışlardır. Bu ortamda İslam'ı Balkanlardaki insanlara berrak ve kalbe hitap eden bir yol olarak sunmuşlardır. Bu şartlar altında Balkanlara İslam'ı ilk getirenler dervişler, dedeler, sufiler ve babalardır. Osmanlı'dan evvel ilk göç Sarı Saltuk'la olmuştur.

Osmanlı zamanında uçların kurulmasıyla, hem buralarda ordunun güvenebileceği Anadolu'dan getirilen Müslüman nüfus ikame edilmiş hem de fetihler için askeri merkezler kurulmuştur. Burada yerel halkın sorunlarını anlayarak, onlara uygun şekilde İslam'ı vaaz eden dervişler, dedeler, sufiler ve babalar, diğer baskıcı dinlerden bezen, yorgun, bıkkın halkın

ilgisini çekmişlerdir.”

Esas olarak, Osmanlı Balkanlara İslam'ı yaymak için girmemiştir. Zamanla Balkanlarda mescitler, medreseler yapılmıştır. Ancak Balkan insanları bazı Batılıların iddia ettiği gibi zorla Müslüman yapılmamıştır. Osmanlı'nın asıl amacı bu insanların dinini değiştirmek değil, toprakların genişletilmesi ve vergilerin arttırılması idi. Osman Gazi'nin en yakın arkadaşları wda, mesela Evrenesoğlu ve Malkoç, ilk fetihlere katılırken Hristiyanlardı. Ancak sonraları bunlar kendiliğinden Müslüman olmuşlardır.

Balkanlarda uzun zamanlardan beri İslam'ı kabul eden insanlar zaten vardı, yeni topraklar fethedilip uçlar Batıya doğru ilerleyince, arkadaki bölgede savaşlar sebebiyle nüfus azalmıştır. Anadolu'daki insan kalabalığı buraya getirilmiştir. Devlet tarafından bu konuda bizzat teşvikler yapılmıştır. Ancak Babalar burada ana rolü üstlenmeye devam etmişlerdir. O dönemlerde kurulan köy isimlerine bakarsanız, Saru Baba, Altın Dede, Salih Baba benzeri isimler görürsünüz.

15. yüzyılın başlarında bugünkü Bulgaristan nüfusunun %10-15 kadarı Müslümanken, bu sayı Kanuni zamanında % 60-70'lere ulaşmıştır. Ancak bu toprakların asıl İslamlaşması 17.yy'da olmuştur. Bölgede refah seviyesi artınca, barış ve güven sebebiyle ticaret gelişmiş, bu topraklar büyük ticari merkezler haline gelmiştir. Hristiyanlar köylerden, yaşam standartlarını yükseltmek için Müslümanların yoğunluğunu oluşturdukları şehirlere göç etmişler ve zamanla Müslüman olmuşlardır. Bunlar zorla değil, kendi istekleri doğrultusunda göç eden insanlardır. Bu topraklarda derinleşemeyen Hristiyanlık, müreffeh Müslüman halkın zuhuru ile etkisini kaybetmiştir. Ayrıca bu bölgelerde entelektüel bir sınıf da oluşmuştur. Mesela Belgrat'ta isimleri maruf olan 40-50 tane tarihçi, şair, hoca gibi insanlar var.

Balkanlarda yaşayan insanlar, farklı kültürler ve dinlerle ilişki içerisinde olmalarına rağmen İslam'ı seçmişlerdir. Hatta halkın kitlesel olarak da Müslüman olduğu zamanlar olmuştur. Mesela Bosna fethedildiği zaman, toprak sahiplerinin mülkiyetlerini koruması,

Müslüman olmaları şartı ile kabul edilmiştir. Elit (soylu) liderleri Müslüman olan halk, toplu şekilde Müslümanlığı seçmişlerdir.

Dolayısı ile bu merkezi bölgelerde Osmanlı fethi tam bir sosyal ve siyasi devrim getirdi. Eski aristokrasi hemen hemen her yerde iktidardan uzaklaştırıldı ve sık sık yok edildi. Başlıca istisnalar, yukarıdada bahsedildiği gibi, birçok soylunun İslam'a döndüğü ve topraklarını elinde tuttuğu Bosna ve Arnavutluk idi. Bosna'da, Ortodoksluk ve Katoliklik tarafından eşit derecede zulme uğrayan Bogomiller, din değiştirmek için hem dini hem de maddi nedenlere sahipti.

10-15. yüzyıllar arasında Balkanlarda bilhassa Bulgaristan'da gelişen Bogomil mezhebi, görünen dünyanın ve dünyadaki her varlığın şeytan tarafından yaratıldığını öne sürerek her türlü madde ile teması, özellikle evliliği, et yemeyi ve şarap içmeyi yasaklamış anarşik ilk toplumdur. Bogomiller, Hz. İsa'nın çarmıha gerilmediğine, haç işaretinin abartıldığına, kiliselere gidenlerin şeytanın kötülüklerine ortak olduğuna inanmış bu yüzden de ibadetlerini evlerinde gizlice yürütmüşlerdir. Fatih Sultan Mehmet'in Bosna'yı fethinden sonra Bogomil mezhebindeki Bosna Hristiyanlarına son derece hoşgörülü davranılmış ve onların devlet hizmetinde yetişmeleri sağlanmıştır. Böylece Bogomiller, zamanla kendi inançlarına yakın buldukları İslam'ı kabul etmeye başlamıştır.

İslam'ın bu topraklarda yayılması Hristiyanlık ve Yahudilik için de daha rahat bir ortam sağlamıştır. Hristiyanlar kendi manastırlarını, okullarını kurmuşlardır. Ayrıca İspanya'dan Selanik'e getirilen Seferat Yahudileri de bu topraklarda kendi inançlarını yaşamışlardır. Halk bu hoşgörü ortamında İslam'ı seçmiştir. İslam'ın, bu topraklarda bazı tarihçilerin iddia ettiği gibi Hristiyanlığı yok etmesi gibi bir şey olmamıştır.

Not: Bu yazı, <https://www.asyabalsam.com/> sitesinde de yayımlanmıştır.

Batı Trakya Türklerinde ilkler

Batı Trakya'nın ilk Türk avukatı

Milletvekili HASAN İMAMOĞLU*

İmamoğlu Ahmet Hasan

(Ιμάμογλου Αχμέτ Χασάν)

Milletvekilliği dönemi:
1.20.11.1977-
19.09.1981

Parti:

Milli Cephe (EP)

ve bir yıl sonra da kaydını Selanik Hukuk Fakültesine naklettirerek başarılı bir hukuk öğrencisi olmuştur. 1970 yılında bu okuldan mezun olup Gümölcine'ye döndüğünde sadece bir avukat

adlandırılan genç avukat,hemen mesleğini uygulamaya geçerek Gümölcine'ye bir avukatlık bürosu açmış ve siyasete de gecikmeden geçiş yapmıştır.

Hasan İmamoğlu,

10 Ağustos 1942 tarihinde Gümölcine'nin Beybokluğu Mahallesi'nde dünyaya gelmiştir. Babası Ahmet Bey, annesi Zekiye Hanım'dır. Hasan İmamoğlu'nun dedesi Gümölcine Selvili Camii'nde imamlık yapmıştır ve aile soyadını dedelerinin bu vazifesinden dolayı almıştır. Hasan Bey,

1954 yılında Gümölcine İdadiye İlkokulu'nu ve 1962 yılında da Gümölcine Celal Bayar Lisesini bitirmiştir. Lise yıllarında çalışkanlığı ve Yunancaya olan hâkimiyeti ile arkadaşlarının arasından sıyrılan bir öğrenci olmuştur. 1963 yılında Ankara Hukuk Fakültesi'ne kabul edilmiş

2008. Hasan İmamoğlu ve oğlu Cihan İmamoğlu.

değil aynı zamanda **azınlığın ilk Türk avukatı** unvanını da kazanmıştır. 1971 yılında Pire'de askerliğini denizci olarak yapan İmamoğlu, avukatlık stajını da Atina'da tamamlamış ve donanımlı bir azınlık mensubu olarak Gümölcine'ye dönmüştür. Çok dinamik ve korkusuz olarak

İmamoğlu,

Gümölcine'ye

döndükten iki yıl sonra ilk kez siyasi alanda boy göstermiş ve Garufalyas'ın, Milli Demokrasi Birliği (EDE) listesinden milletvekili adayı olarak azınlıktan oy istemiştir. 17 Kasım 1974 tarihinde yapılan bu seçimlerde vekillik kazanamasa da azınlık kendisine 3.547 oy

vermiştir. Genç ve henüz iki yıldır azınlık tarafından tanınmış biri olarak bu rakam ciddi bir oy demektir.

Kasım 1977 tarihinde yapılan milletvekili seçimlerine ise Epen diye adlandırılan (Ethniki Parataksi/Eİİ) Milli Cephe partisinden aday olmuştur. Bu

partinin aşırı sağ ideolojiye sahip bir oluşum olması ise İmamoğlu'na destek verenleri şaşırttıysa da o; *"azınlık için parti değil, mecliste temsilcisinin olması mühimdir"* demiştir. Seçimler yapılmış ve İmamoğlu 7.982 oy ve halkın büyük umutları ile milletvekili olmuştur. 1980 başlarında ise Cumhurbaşkanlığı seçiminde Karamanlis'i desteklemek için meclise girdiği Epen partisinden istifa etmiştir. Yine 1980 tarihinde mecliste yapılan Avrupa Ekonomik Topluluğu'na giriş için, Yeni Demokrasi partisi ile aynı doğrultuda hareket edip evet oyu vermiştir. Aslında İmamoğlu adı her seçim öncesi Yeni Demokrasi partisi ile anılmış ancak o dönem bu partiden aday gösterilmemiştir. Milletvekilliği sonrası 1985 yılında yapılan genel seçimlerde de son ana kadar bu parti aday olarak görülmüş ve bu doğrultuda bağımsız adaylığını açıklamışsa da, Yeni Demokrasi'nin aday olarak Mehmet Müftüoğlu'nu göstermesi üzerine adaylıktan çekilmiştir. İmamoğlu siyasi eğilim olarak her zaman Yeni Demokrasi partisi çizgisinde olmuş, Konstadinos Miçotakis'in: "İsonomia - İsolopolitia" (Kanun önünde eşitlik - Vatandaşlıkta eşitlik) olarak sloganlaştırdığı azınlık yaklaşımını desteklemiştir. Ancak partinin güçlü bir azınlık siyasetçisi istemediği için İmamoğlu'nun adaylığının

desteklenmediği iddialar arasındadır. Kendisi de bir röportajında; *"Karamanlis ve partinin sonraki başkanı Rallis tarafından kalleşçe aldatıldım"* diye beyanat vermiştir. 1985 yılından sonra ise, 18 Haziran 1989 tarihinde yapılan genel seçimlere bu sefer Yeni Demokrasi'den aday olmuş, 748 oy alarak vekil seçilememiştir.

Hasan İmamoğlu'nun

milletvekilliği yaptığı dönem

azınlık için cuntadan ardıl kalan baskıların hala devam ettirilme çabalarının olduğu yıllardır. Azınlığın taşıt ehliyeti alamadığı, işyeri ruhsatı verilmeyen ve emlakının istimlak edilmek istendiği karanlık bir dönemdir. Kendisi bu sorunlar ve anayasal eşitlik üzerine çalışmalar yaptığını, meclise ellinin üzerinde soru ve muhtıra sunduğunu ancak ufak kazanımlarla yetinmek zorunda kaldığını söylemiştir.

Milletvekilliği döneminde ortaya çıkan: Eşekçili köyü tarlaları, sanayi bölgesi arazisi ve açık hava hapisane arazisi gibi istimlak konuları kendisi tarafından kaleme alınan bir mektupla başbakan Karamanlis'e iletilmiştir, bu girişimi ve yazdıkları aynı zamanda İmamoğlu'nun siyasete bakışını yansıtmaktadır.

Hasan İmamoğlu, Yunan ve azınlık siyasi hayatına hızlı bir şekilde girmiş ve hızlı bir

şekilde de çıkmıştır. Mesleği ve müvekkilleri her zaman önceliği olmuştur.

Gümölcine'li Ayla Hanım ile evlenmiş ve üç çocuğu dünyaya gelmiştir. 1981 yılında doğan İnanç, 12 yaşında iken bir trafik kazasında hayatını kaybetmiştir. İkinci oğlu, 1984 doğumlu Cihan babasının yolundan giderek başarılı bir şekilde akademik eğitimini devam ettirmiş; başarılı bir hukukçu olmuş, 2014 Mayıs ayında yapılan yerel seçimlerde Gümölcine Belediyesi meclis üyeliğine seçilerek o da siyasete ilk adımını atmıştır.

1995 yılında dünyaya gelen son çocuğu Anıl İnanç ise üniversite eğitimine devam etmiştir.

Hasan İmamoğlu 2012 yaz

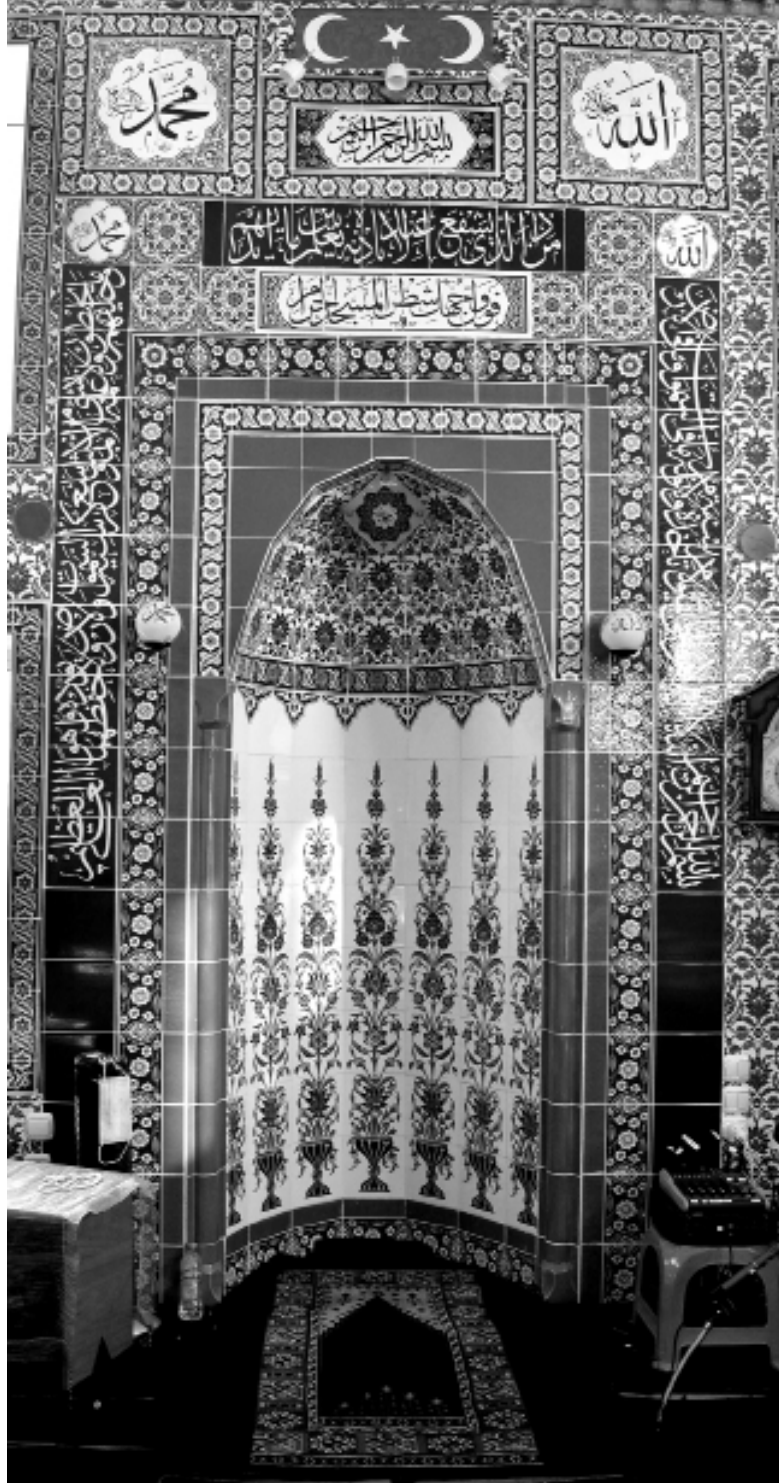
aylarında geçirdiği bir beyin kanaması sebebiyle meslek hayatını bırakmış ve 22 Haziran 2014 tarihinde vefat etmiştir.

*Hatip, Özer, Yunan

Parlamentosu'nda Görev Yapmış Batı Trakya Türk Milletvekilleri, s. 100,101,102, Gümölcine, Aralık 2015, BAKEŞ Yayınları: 33, ISBN: 978-618-82365-1-6.

MİHRAPLAR

Taraşmanlı - Palio Erasmio Camii mihrabı
İskeçe / Yunanistan

Fotoğraf: 28.12.2023

Nostalji

24 YIL ÖNCE RODOP RÜZGARİ GAZETESİ

Yıl: 1. Sayı: 17. 6 Nisan 2000. Fiyatı: 200 Dramı.

RODOP

HAFTALIK SİYASİ VE KÜLTÜREL GAZETE

YIL: 1 SAYI: 17
6 - NİSAN - 2000
FİYATI: 200 DİRHL

Kalem hastalarından değil, kalemi hasta olanlardan habibiniz.

HEDEF 1996 BAŞARISI !

9 Nisan seçimlerine sayılı günler kala, bütün adaylar var güçleriyle çabalarını devam ettiriyorlar. Gözlenen o ki, bu seçim gerek partiler ve gerekse de adaylar arasında çok kritik geçeceği bekleniyor.

Yatışandan, özellikle Amerika ve Almanya'ya görünür manzara. İktidar partisi açısından pek de iç açıcı değil. Bu ülkeler Y.D Partisini önde gösteriyorlar. Oysa ülkemiz

çerçevesinde yapılan kamuoyu araştırmalarında iki parti arasındaki durum her ne kadar kritik olsa da, PASOK Partisinin az farkla önde gittiği yönündedir.

Seçimin açık seçik olduğu bu ortamda, bütün adayların acubu ne gibi sonuçlar doğuracak ? Bizler bu seçimde ortaya çok iyi çıktığımız takdirde, doğacak olan sonuçlar da iyi olacaktır. 1996

(Devamı sayfa 7'de)

ŞAFAK OKUMA TİYATROSU YİNE BÜYÜLEDİ !

Gösterimden bir an: 1 Nisan 2000

Şafak Okuma Tiyatrosu yeni bir gösterimini daha, Yüksel Tahallül Derneği salonunda sunarak, izleyicileri yine büyüledi. Yoğun ilgilerin olduğu gösterimde, B.Trakya Türk şiir ve yazmalarını eserleri

okundu ve oynandı. Feri Ali yönetimindeki Şafak Okuma Tiyatrosu yönetici ve oyuncuları, bir kez daha kutlanıyor. Bu güzel etkinlik, bizleri değişik duygulara alıp sürüklerken, selamları

(Devamı sayfa 7'de)

D.E.B. PARTİSİ MERKEZ KURULU'NDAN DUYURU

4 Nisan 2000

Devlet Eşitlik Birleşik Partisi merkez Komitesi, 3 Nisan 2000 Pazartesi akşamı yaptığı olağan üstü toplantıda siyasi ortamı değerlendirilerek İnan Trakya Türk Azınlığı'nın yüksek mevkilerde görevden siyasi tecrübesinin globalleştiği ortamda :

Azınlığımızı gerek Yunan Parlamentosunda temsil etmiş, Avrupa, Amerika'da ve dünyanın her tarafında büyükleri temsil edebilecek bilgi ve birikime sahip tecrübeli milletçilerimizle ortaklaşarak karar vermiştir.

Bizleri bu hususta derya olmaya davet eder, oylanmanın haba olmasını, boş geçmesini için ilim adaylarımızı kendi Türk adaylarımızla vererek 1996 seçimlerindeki göstermiş olduğumuz başarıyı tekrar yakalamak için hedefli buluşma konusunda gösterecekleri hassasiyet, toplumumuzun hak arama mücadelesindeki zafiri olacaktır.

D.E.B. Partisi bağına kadar İnan Trakya Türk Azınlığı'nın menfaatleri doğrultusunda olduğu gibi, toplantıda 9 Nisan seçimlerinde de bu doğrultuda hareket edilmesini siz değerli soydaşlarımızın beklemekteyiz.

Saygılarımızla

DOSTLUK EŞİTLİK BİRLEŞİK PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ

ÖĞRETMENLER GECESİ MUHTEŞEMDİ !

Geçen hafta, B.Trakya Türk öğretmenleri, Filla Oteli'nde müstecim bir eşleşimde bir araya geldiler. Katılımın çok yüksek olduğu gecanın en önemli koreği ise, hiç kuşkusuz T.C Başkonsolosu sayın Muris Türk oldu.

Gec, B.E.T.Ö.B Başkanı Cahit Aksoğan'ın konuşmaları ile başladı. Daha sonra ise Türk sanat müziği ve şarkı ile devam etti. Bu arada piyango çekilişi de yapıldı. Gec, daha sonraları

(Devamı sayfa 7'de)

TÜTÜN ALIMLARI

Son günlerde, çiftçilerimizin alın teri karşılığı olan tütünler, satın alınmaya başlandı. Alınmaya başlanan ile birlikte, fiyatlar konusunda da, büyük beklentiler seviyelerinde seyretmeye devam ediyor. Yapılanız küçük bir

araştırmadan sonra, fiyatların geçen yılın fiyatlarında olduğu görüldü. Bölge farkı göz önüne alınarak, fiyatlar 650 - 1200 dramı arasında değiştiğini söyleyebiliriz. Birim bir yıl bu anı bekleyen üreticiler, yine hayal kırıklığına

(Devamı sayfa 2'de)

HAFTANIN NAZİ
Sayfa 7'de